

ÉCOLE FRANÇAISE D'ATHÈNES

FONDS CÉDRIC POLÈRE

Inventaire

réalisé par Christina Ntaflou, doctorante en
histoire de l'art

Septembre 2009

FONDS POLÈRE

Présentation

L'ensemble de la donation faite en 2008 à la bibliothèque de l'École française d'Athènes par Cédric Polère se réfère à l'art contemporain en Grèce. Ce fonds cohérent dans son sujet couvre une période de deux décennies environ (1975-1996). Les artistes documentés par ce fonds sont surtout grecs, mais se trouvent aussi des catalogues d'exposition d'artistes étrangers, ouvrant ainsi des pistes de réflexion sur la réception des artistes étrangers par le milieu artistique grec.

Cet inventaire a été réalisé en février-mars 2009 par Christina Ntaflou, doctorante en histoire de l'art. Elle a en outre assuré le catalogage des catalogues d'exposition individuelle à Athènes et Thessalonique. L'ensemble du fonds est signalé dans le SUDOC (catalogue collectif des universités françaises) et sur le catalogue de l'École française d'Athènes.

Description sommaire du fonds

Le fonds en sa totalité se compose d'ouvrages historiques et théoriques sur les arts plastiques en Grèce moderne et contemporaine et de catalogues d'exposition. Ces derniers constituent le corps principal et font l'importance de ce fonds, tant par leur quantité (plus de 400) que par leur intérêt (art grec contemporain, art du 20e siècle). Nous ne pouvons pas exactement parler de rareté, mais nous savons que les galeries ne sont pas toujours soucieuses de garder d'archives de leurs expositions et de leurs manifestations. Ce fonds de catalogues grecs d'expositions contemporaines aidera le chercheur spécialisé à approfondir ses connaissances sur l'évolution de l'art grec du 20e siècle et donnera l'occasion à une personne non initiée de se constituer des points de repères. D'autant plus que ce fonds peut être exploité sous deux angles différents : recherche par artiste et recherche par galerie. Les connaissances acquises grâce à ce fonds ne concernent pas seulement les artistes, mais aussi les institutions privées qui les ont soutenus.

Méthodologie du traitement

Quel classement suivre pour traiter cet ensemble (par artiste, par galerie, par ordre chronologique, etc.)? Le choix délibéré de garder la cohérence entre la logique du donateur et son fonds s'est imposé. La Bibliothèque de l'EFA, soucieuse de rester dans l'esprit du possesseur de ce fonds (à partir duquel ce dernier a rédigé sa thèse sur l'art figuratif contemporain en Grèce¹), a constitué cet inventaire en suivant l'organisation de la bibliographie de Cédric Polère.

¹ *Construction locale de l'identité et universalisme en art : une sociologie des arts modernes et contemporains en Grèce*, Université Pierre Mendès France, Grenoble II, 1999 (dans la bibliothèque, sous la cote MG 600 POL). C. Polère a écrit aussi un article plus récent dans la revue *Mésogéios : Méditerranée. Histoire, peuples, langues, cultures*, n° 34, Stéphane Sawas (ss la dir. de), *Visages de Salonique au XXe siècle*, 2008, éd. Hérodotos (dans la Bibliothèque, sous la cote 26.061).

En tête se trouvent les ouvrages généraux sur l'histoire de l'art grec moderne et contemporain (monographies d'artistes, livres sur l'esthétique, textes critiques, etc.). L'ordre alphabétique adopté suit l'ordre de l'alphabet grec puisque la majorité des ouvrages est écrite par des Grecs. Ensuite viennent les écrits d'artistes grecs sur leurs pratiques et leurs œuvres. Suivent les catalogues d'exposition répartis en catalogues d'expositions individuelles et d'expositions collectives. Le classement est tout d'abord géographique, selon le lieu d'exposition. Athènes représente la plus grande part des catalogues, Thessalonique ensuite puis d'autres villes de Grèce regroupées sous une seule rubrique. Ce classement géographique a été adopté après consultation de la thèse de Cédric Polère, qui a effectué une recherche de terrain pour Athènes, Thessalonique et Lamia. Sont ensuite répertoriés les catalogues d'exposition à l'étranger pour les artistes grecs et pour la collection de l'Institut français de Thessalonique. Le traitement spécifique de cette dernière catégorie reflète les vifs débats de jadis entre artistes grecs de l'étranger et ceux de l'intérieur. C. Polère comme d'autres critiques en fait mention. Enfin se retrouvent les catalogues de collections publiques et privées dans le classement adopté par C. Polère : classement alphabétique par nom de collection (selon l'alphabet grec). Ensuite, nous voyons trois documents classés dans «Divers», dont deux liés à la culture grecque et aux manifestations concernant l'art contemporain. Enfin, les revues artistiques (8 titres) sont intégrées au fonds des périodiques dans la série des cotes 28.007 – 28.015.

Les monographies par souci de cohérence ont été intégrées au fonds Grèce moderne sous une seule cote MG 700.7 POL suivie du numéro d'enregistrement dans l'inventaire. L'ensemble des prospectus, dépliants, invitations, etc. a été traité à l'inventaire sans faire l'objet d'une création de notice.

La totalité des documents a été estampillée Fonds Cédric Polère.

Accès au fonds Cédric Polère

Bibliothèque de l'Efa : voir horaires et modes d'accès sur le site www.efa.gr

Recherche bibliographique via le Web sur

- le catalogue de l'Efa www.efa.gr
- le SUDOC (catalogue des bibliothèques universitaires en France)
<http://www.sudoc.abes.fr>

La Bibliothèque de l'Efa voit de façon très positive cet enrichissement et se félicite de pouvoir proposer à ses lecteurs le début d'une collection sur l'art moderne et contemporain en Grèce. D'ailleurs, la présence de ce fonds prouve l'intérêt constant pour la culture de la Grèce moderne de l'École française d'Athènes, institution implantée depuis 1846 en Grèce et qui soutient la recherche tant sur les trésors du passé que sur les manifestations modernes de la culture de ce pays.

Παρουσίαση

Η δωρεά βιβλίων και καταλόγων του Cédric Polère στη Βιβλιοθήκη της Γαλλικής Σχολής της Αθήνας (το 2008) αναφέρεται στη σύγχρονη τέχνη στην Ελλάδα. Αυτό το ομοιογενές στο θέμα του αρχείο καλύπτει περίπου δυο δεκατίες από την ιστορία της ελληνικής τέχνης (1975-1996). Τα στοιχεία που βρίσκουμε στο αρχείο αφορούν κυρίως σε Έλληνες καλλιτέχνες, απαντούνται όμως και κατάλογοι εκθέσεων ξένων καλλιτεχνών. Δίνεται έτσι η δυνατότητα να μελετηθεί το ζήτημα της πρόσληψης των ξένων καλλιτεχνών από τον ελληνικό καλλιτεχνικό χώρο.

Ο παρών κατάλογος πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια του Φεβρουαρίου-Μαρτίου 2009 από τη Χριστίνα Ντάφλου, υποψήφια διδάκτωρ στην Ιστορία της τέχνης. Πραγματοποίησε επίσης την καταλογογράφηση των καταλόγων προσωπικών εκθέσεων καλλιτεχνών στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Το αρχείο καταχωρήθηκε εξ ολοκλήρου στον συνολικό κατάλογο βιβλιοθηκών των Γαλλικών πανεπιστημίων (SUDOC) και στον κατάλογο της βιβλιοθήκης της Γαλλικής Σχολής της Αθήνας.

Σύντομη περιγραφή του αρχείου

Το σύνολο του αρχείου αποτελείται από ιστορικά και θεωρητικά βιβλία καθώς και από καταλόγους εκθέσεων σχετικά με τις πλαστικές τέχνες στην Ελλάδα. Οι κατάλογοι αποτελούν το κύριο μέρος και προσδίδουν τη σημαντικότητα στο αρχείο, τόσο λόγω της ποσότητας (περισσότερα από 400) όσο και λόγω του ενδιαφέροντός τους (σύγχρονη τέχνη του 20^{ου} αιώνα). Δεν θα μπορούσε να ειπωθεί ότι πρόκειται για σπάνιο αρχείο, καθώς όμως γνωρίζουμε ότι τα στοιχεία των ιδίων των γκαλερί για τις δράσεις τους δεν είναι πάντα πλήρη, γίνεται αντιληπτή η σημασία του. Το αρχείο αυτών των καταλόγων καλλιτεχνικών εκθέσεων λοιπόν θα βοηθήσει τον ειδικό, τον ιστορικό τέχνης, να εμβαθύνει τις γνώσεις του στην εξέλιξη της σύγχρονης τέχνης στην Ελλάδα, αλλά και κάθε ενδιαφερόμενο που θέλει να αποκτήσει κάποιες γνώσεις σε σχέση με το αντικείμενο. Ένας λόγος παραπάνω γι' αυτό είναι ότι το αρχείο μπορεί να χρησιμοποιηθεί με δύο τρόπους: αναζήτηση ανά καλλιτέχνη και αναζήτηση ανά γκαλερί. Έτσι, οι γνώσεις συμπληρώνονται και για τους θεσμούς που στήριζαν τους καλλιτέχνες.

Μεθοδολογία της επεξεργασίας του αρχείου

Ποιά είναι η καλύτερη ταξινόμηση για ένα τέτοιου είδους αρχείο (ανά καλλιτέχνη, ανά γκαλερί, με χρονολογική σειρά, κλπ.); Αυτό που επιλέχθηκε τελικά ήταν η συνοχή μεταξύ της λογικής του δωρητή και του περιεχομένου του ίδιου του αρχείου. Η Βιβλιοθήκη της Γαλλικής Σχολής, επιθυμώντας να ακολουθήσει το πνεύμα του Cédric Polère, αρχικού ιδιοκτήτη του αρχείου (βάσει του οποίου πραγματοποίησε και μία διδακτορική διατριβή²), διάλεξε μία κατάταξη που να ακολουθεί την οργάνωση της βιβλιογραφίας του.

² Τοπική διαμόρφωση της ταυτότητας και παγκοσμιοότητα στην τέχνη: για μια κοινωνιολογία των μοντέρνων και σύγχρονων τεχνών στην Ελλάδα (1999, στα γαλλικά). Υπό τον ταξιθετικό αριθμό MG 600 POL. Ο Cédric Polère έχει επίσης γράψει ένα πρόσφατο άρθρο στο περιοδικό *Mésogéios : Méditerranée. Histoire, peuples, langues, cultures*, n° 34, Stéphane Sawas (υπό την επίβλεψη του), *Visages de Salonique au XXe siècle*, 2008, éd. Hérodotos (στη Βιβλιοθήκη, υπό τον ταξιθετικό αριθμό 26.061).

Στην αρχή, λοιπόν, βρίσκονται τα βιβλία ιστορίας της ελληνικής τέχνης (μονογραφίες καλλιτεχνών, βιβλία περί αισθητικής, κριτικά κείμενα, κλπ.). Η αλφαβητική σειρά ακολουθεί το ελληνικό αλφάβητο, μια που η πλειονότητα των βιβλίων είναι γραμμένη από Έλληνες συγγραφείς. Έπειτα, ακολουθούν τα γραπτά των ίδιων των καλλιτεχνών για την τέχνη τους. Έπονται οι κατάλογοι εκθέσεων που χωρίζονται σε αυτούς που προέρχονται από προσωπικές εκθέσεις και από ομαδικές εκθέσεις. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, ακολουθείται η χρονολογική και η γεωγραφική κατάταξη. Βάσει της τελευταίας και από τους καταλόγους που βρίσκονται στο αρχείο, στην Αθήνα γίνονται οι περισσότερες εκθέσεις, έπειτα στη Θεσσαλονίκη και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας, για τις οποίες υπάρχει μία υποενοότητα. Η γεωγραφική κατάταξη υιοθετήθηκε για να υπάρχει ακολουθία με τη διατριβή του Cédric Polère, ο οποίος πραγματοποίησε έρευνα πεδίου για τις γκαλερί και χώρους τέχνης της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης και της Λαμίας. Αμέσως μετά από αυτούς τους καταλόγους έρχονται αυτοί που αναφέρονται στις εκθέσεις Ελλήνων καλλιτεχνών στο εξωτερικό αλλά και στη συλλογή του Γαλλικού Ινστιτούτου της Θεσσαλονίκης. Αυτή η υποκατηγορία αντιστοιχεί στη διαπάλη που υπήρχε μέχρι πρόσφατα σχετικά με τους Έλληνες καλλιτέχνες του εξωτερικού και του εσωτερικού. Όπως και πολλοί κριτικοί τέχνης, έτσι και ο C. Polère αναφέρεται σε αυτό το θεωρητικό πρόβλημα. Πάλι βάσει της οργάνωσης του C. Polère, υπάρχει η κατηγορία των καταλόγων δημόσιων και ιδιωτικών συλλογών: αλφαβητική ταξινόμηση (όνομα κατόχου της συλλογής: ελληνικό αλφάβητο). Υπάρχουν ακόμη τρία έγγραφα ταξινομημένα στην κατηγορία «Διάφορα» («Divers») και τέλος, οι 8 τίτλοι καλλιτεχνικών περιοδικών έχουν ενσωματωθεί στον κατάλογο των περιοδικών της βιβλιοθήκης, στη σειρά των ταξιθετικών αριθμών 28 007 – 28.015.

Το σύνολο των δίπτυχων, τρίπτυχων, προσκλήσεων, κλπ. έχει επεξεργαστεί και ταξινομηθεί με τον αύξοντα αριθμό που έχει στον κατάλογο.

Όλα τα έγγραφα φέρουν τη σφραγίδα Fonds Cédric Polère. Όλοι οι τίτλοι ταξινομήθηκαν στον τομέα της Βιβλιοθήκης «Σύγχρονη Ελλάδα», υπό τον ταξιθετικό αριθμό MG 700.7 POL ακολουθούμενο από τον αύξοντα αριθμό που φέρουν στον παρόντα κατάλογο.

Πρόσβαση στο αρχείο Cédric Polère

Βιβλιοθήκη της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής : για πληροφορίες σχετικές με τα ωράρια και τους τρόπους πρόσβασης, συμβουλευτείτε την ιστοσελίδα www.efa.gr

Βιβλιογραφική αναζήτηση μέσα από τον παγκόσμιο ιστό στην εξής σελίδα: Το *SUDOC*, ο συλλογικός κατάλογος πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών της Γαλλίας, <http://www.sudoc.abes.fr>

Η Βιβλιοθήκη της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής αντιμετώπισε πολύ θετικά τον εμπλουτισμό της με αυτό το αρχείο και παρουσιάζει με χαρά στους αναγνώστες της την αρχή μίας συλλογής βιβλίων για τη σύγχρονη τέχνη στην Ελλάδα. Εξάλλου, η παρουσία του αρχείου αυτού αποδεικνύει το συνεχές ενδιαφέρον της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής – εγκατεστημένης στην Ελλάδα από το 1846 – και για τη σύγχρονη ιστορία της χώρας. Στηρίζει έτσι την έρευνα τόσο των θησαυρών του παρελθόντος όσο και των εκδηλώσεων της μοντέρνας και σύγχρονης ιστορίας και πολιτισμού της Ελλάδας.

FONDS CÉDRIC POLÈRE

INVENTAIRE

HISTOIRE DE L'ART GREC MODERNE

- a) **Ouvrages généraux** (monographies d'artistes; livres sur l'esthétique ; textes critiques ; le monde de l'art ; textes sur les artistes Grecs ; sociologie de l'art ; sur des Centres Culturels).
Ordre alphabétique.

- 1) ANATOLEAS Φοίβος, *Οι Ελληνικές Δημιουργίες και το Πνεύμα της Εποχής μας*, εκδ. «Φιλολογική», Αθήνα, 1958.
- 2) ΑΡΑΠΙΝΗΣ Π., *Φιγούρα, Χώρος και Θεατρικότητα στη σύγχρονη ελληνική ζωγραφική*, εκδ. Γκαλερί Α.Δ., Οκτώβριος, 1987 (essai sur la figure, l'espace et la théâtralité dans la peinture néo-hellénique contemporaine).
- 3) ΑΡΙΣΤΕΥΣ Φρίξος, *Αυτοβιογραφία*, s.éd., Αθήναι, 1955 (autobiographie du peintre Fr. Aristefs)
- 4) ΒΑΚΑΛΟ Ελένη, *Η φυσιογνωμία της Μεταπολεμικής Τέχνης στην Ελλάδα : Αφαίρεση*, τ.Α', εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1981.
- 5) ΒΑΚΑΛΟ Ελένη, *Η φυσιογνωμία της Μεταπολεμικής Τέχνης στην Ελλάδα : Εξπρεσσιονισμός – Υπερρεαλισμός*, τ. Β', εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1982.
- 6) ΒΑΚΑΛΟ Ελένη, *Η φυσιογνωμία της Μεταπολεμικής Τέχνης στην Ελλάδα : Ο μύθος της Ελληνικότητας*, τ.Γ', εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1983.
- 7) ΒΑΚΑΛΟ Ελένη, *Η φυσιογνωμία της Μεταπολεμικής Τέχνης στην Ελλάδα : Μετά την Αφαίρεση*, τ.Δ', εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1985.
- 8) ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ Περικλής, *Η Ελληνική Γραμμή και το ελληνικό χρώμα*, εκδ. Νέα Σύνορα – Α.Α. Λιβάνη/Σειρά: Ελληνική Διαχρονία, Αθήνα, 1992.
- 9) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ.- GRAMMATICOPOULOS Yannis, *De la peinture à la Poésie*, avec des poèmes de Jacqueline Ballman et d'Amina-Ram, éd. Epipeda, Athènes, 1990 ; 13 poèmes (août 1989) et 33 dessins (1988-1989).
- 10) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΠΟΥΛΟΣ.- D. ΙΛΟΡΟΥΛΟΣ – ROGAN, *Yannis Grammaticopoulos : «Cosmographiki Coexistencielle»*, éd. Epipeda, Athènes, 1990. (Textes en grec et en français)
- 11) ΓΥΖΗΣ Νικόλας.- Μαρίνου ΚΑΛΛΙΓΑ, *Νικόλας Γύζης : Η Ζωή και το Έργο του*, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης/ σειρά Νεοελληνική Προσωπογραφία, Αθήνα, 1981
- 12) ΕΥΕΛΠΙΔΗΣ Χρύσος, *Τα Θέματα της Ζωγραφικής : Κοινωνιολογικό Δοκίμιο*, εκδ. Αργ. Παπαζήσης, Αθήνα, 1953
- 13) ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ Κώστας, *Η καλλιτεχνική ιστορία του Πειραιά : 1884-1984, Πειραιώτες ζωγράφοι και γλύπτες. Δέκα μονογραφίες και ογδόντα μία συντομογραφίες*, προλγ. Γιάννης Χατζημανωλάκης, εκδ. Γκαλερί Κόντη, Πειραιάς, 1985. (courtes monographies sur les artistes suivants : K. Volanakis, P. Lempéssis, S. Paliouras, S. Miliadès, A. Christophis, S. Vandoros, M. Economou, Th. Lekos, M. Papatheodoulou, E. Liokis. Les notices sur les autres artistes sont séparées entre les rubriques suivantes : anciens, contemporains, actuels, femmes).
- 14) ΊΣΑΡΗΣ Αλέξανδρος.- Αθηνά ΣΧΙΝΑ (εισαγ.), *Αλέξανδρος Ίσαρης : Ζωγραφική 1984-1992*, εκδ. Ολκός, Αθήνα, 1993 / Athina SCHINA (introd.), *Alexander Isarris: Paintings 1984-1992*, éd. Olkos, Athènes, 1993 (textes en grec et en anglais)

- 15) ΚΑΖΑΖΗ Σοφία, *Έλληνες Καλλιτέχνες : Δέκα Χρόνια Κριτικής, 1974-1984*, εκδ. Διαγωνίου/Σειρά τέχνης, αρ.12, Θεσσαλονίκη, 1985.
- 16) ΚΑΪΜΗ Τζούλιο.- Μισέλ ΦΑΪΣ, *Τζούλιο Καΐμη : Ένας Αποσιωπημένος. Μαρτυρίες και Κρίσεις – Το Ζωγραφικό Έργο του – Επιλογή από άρθρα του (1928-1976)*, εκδ. Γαβρηλίδης, Αθήνα, 1994.
- 17) ΚΑΡΑΒΙΑΣ Πάνος, *Μεταμορφώσεις στη Σύγχρονη Τέχνη. Δοκίμιο με δεκατρείς εικόνες*, εκδ. «Νέες Μορφές», Αθήνα, 1970
- 18) ΚΑΡΟΥΖΟΣ Νίκος, *Περί Ζωγράφων*, εκδ. Galerie Titanium, Αθήνα, 1988 (Avec une introduction de Manos Stephanidès. Textes de Karouzos sur les peintres suivants : Georges Bouzianis, Spyros Papaloucas, Alecos Kontopoulos, Alecos Fassianos, Geroges Derpanas, Nicos Chouliaras, Dimitri Kakoulidès, Thanassis Stefopoulos, Alkis Ginis, Sotiris Sorogas, Apostole Yiayiannos, Yioulia Gazetopoulou, Rania Troullinou, Costas Tsoclis, Sileia Daskopoulou, Yiannis Migadès, Yvonne Syrmopoulou, Georges Xénos, Eva Mbéi, Léonidas Tsiringoulis, Nicos Tziotis, Yiannis Metzicon, Evanguélos Kouzounis, Stavros Ioannou).
- 19) ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ Κυριάκος.- ΚΟΥΝΕΝΑΚΗ Πέγκυ (συζητήσεις με), *Κυριάκος Κατζουράκης : Η περιπέτεια της ζωγραφικής*, εκδ. Εξάντας, Αθήνα, 1994.
- 20) ΚΑΦΕΤΣΗ Άννα, *Η Ποιητική της Σιωπής στη ζωγραφική του Σόρογκα*, απόδοση στα αγγλικά : John Phillipson, εκδ. Κέδρος, s.l., 1985 / Anna ΚΑΦΕΤΣΙ, *The Poetics of Silence in Sorogas's Painting*, transl in English by John Phillipson, s.l., 1985 (texte en grec et en anglais)
- 21) ΚΟΥΝΕΝΑΚΗ Πέγκυ, *Νέοι Έλληνες Ρεαλιστές, 1971-1973 : Η Εικαστική και Κοινωνική Παρέμβαση μιας Ομάδας*, εκδ. Εξάντας, Αθήνα, 1988.
- 22) ΚΟΥΤΡΟΥΛΗΣ.- ΚΟΥΤΡΟΥΛΙΣ Aris, κατάλογος τυπωμένος για τις προσεχείς εκθέσεις του ζωγράφου στην Ελλάδα, Κύπρο και Ηνωμένες Πολιτείες, Αθήνα, 1991 / ΚΟΥΤΡΟΥΛΙΣ Aris, catalogue printed for the exhibitions of the artist in Greece, Cyprus and USA, Athens, 1991. (textes en grec et en anglais)
- 23) ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ Εμμανουήλ, *Πρόγραμμα Εισαγωγής στα συστήματα της σύγχρονης τέχνης. 1. Κυβισμός, Σουπρεματισμός, Κονστρουκτιβισμός, Παραγωγισμός*, εκδ. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης - Υπηρεσία Δημοσιευμάτων, Θεσσαλονίκη, 1989
- 24) ΜΠΑΡΟΥΤΑΣ Κώστας, *Η Εικαστική και η Αισθητική Παιδεία στην Αθήνα του 19^{ου} αιώνα : Οι εκθέσεις Τέχνης, η Τεχνοκριτική, οι διαγωνισμοί, τα έντυπα τέχνης, οι έριδες των καλλιτεχνών και άλλα γεγονότα*, εκδ. Σμίλη. Αθήνα, 1990.
- 25) ΜΠΟΥΖΙΑΝΗΣ.- MOURELOS Georges, *Bouzianis ou à la recherche de l'humain (avec 33 reproductions en couleur, 21 en noir et blanc et 2 photos du peintre)*, éd. Nefeli – «Les Amis de Bouzianis», Grèce, 1985.
- 26) ΜΠΟΥΖΙΑΝΗΣ Γιώργος.- ΜΙΧΟΣ Φαίδων (μετάφραση-επιμέλεια), *Γιώργος Μπουζιάνης : Γράμματα προς τον Χ. Μπάρχφελντ*. Με ένα δοκίμιο του Fritz Böttger, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης/Νεοελληνική Προσωπογραφία, Αθήνα, 1989. (La chronique des lettres envoyées par Bouzianis au galeriste Heinrich Barchfeld en Leipzig. Avec cette édition, la Fondation Culturelle de la Banque Nationale et l'association «Les Amis de Bouzianis» honorent la mémoire du peintre, 30 ans après sa disparition).
- 27) ΜΥΤΑΡΑΣ Δημήτρης.- ΓΡΙΜΑΝΗ Άννα (επιμ.), *Δημήτρης Μυταράς*, μτφρ Φίλιππας Ραμπ, εκδ. Αδάμ, Αθήνα, 1989 / Anna GRIMANI (ed.by), *Dimitris Mitaras*, transl. by Philip Ramp, ed. Adam, Athens, 1989.
- 28) ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ.- ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ Tonia, textes par KYPREOS Eleni, éd. T.Nicolaïdou, Kifissia, 1987 (en grec, français et anglais)

- 29) ΝΙΚΟΣ.- RESTANY Pierre, *ΝΙΚΟΣ*, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα, 1988. (textes en grec et en français)
- 30) ΝΙΚΟΣ.- ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ Εμμανουήλ, *Νίκος : Απο-υλοποίηση και διαδικασία ως δομή της εικόνας, στο έργο του*, μτφρσ. στα αγγλικά Φίλιπ Ράμπ, εκδ. με την οικονομική συμβολή του Ιδρύματος Ιωάννου Φ. Κωστόπουλου, Αθήνα, 1988 / ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΙΣ Emmanuel, *Nikos : De-materialization and process as structure of the image in his work*, transl. in english by Philip Ramp, ed. with financial grant from Ioannou F. Kostopoulos Foundation, Athens, 1988 (texte en grec et en anglais)
- 31) ΝΤΕ ΚΙΡΙΚΟ Τζιόρτζιο.- ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗΣ Κώστας, *Μικρό αφιέρωμα στον Τζιόρτζιο ντε Κίρικο*, εκδ. Ανδρουλιδάκης, Αθήνα, 1988
- 32) ΞΑΓΟΡΑΡΗΣ Παντελής Ζ., *Γεωμετρικοί μετασχηματισμοί και μορφή*, διδακτορική διατριβή υποβληθείσα στην Ανωτάτη Σχολή Αρχιτεκτόνων του Ε.Μ.Πολυτεχνείου και εγκριθείσα την 24 Σεπτεμβρίου 1980, εισηγ.: Ι.Σ. Λιάπης, καθηγητής έδρας Αρχιτεκτονικής Εσωτερικών χώρων, Αθήνα, 1981 (dédicace manuscrite de Xagoraris à C. Polère: «à Monsieur Polère avec amitié, Athènes, 7 Mars, 1996»)
- 33) ΞΕΝΑΚΗΣ Κοσμάς.- Δ/ση Γραμμάτων του Υπουργείου Πολιτισμού, *Κοσμάς Ξενάκης*, εκδ. ΥΠΠΟ/Δ/ση Γραμμάτων και Πολιορκία: Γραφή & Ανάγνωση, Αθήνα, 1989. (πρόλογοι του Ιάκωβου Ξενάκη και της Αριάδνης Ξενάκη)
- 34) ΞΥΔΗΣ Αλέξανδρος, *Προτάσεις για την Ιστορία της Νεοελληνικής Τέχνης. Α. Διαμόρφωση-Εξέλιξη*, εκδ. Ολκός, Αθήνα, 1976.
- 35) ΞΥΔΗΣ Αλέξανδρος, *Προτάσεις για την Ιστορία της Νεοελληνικής Τέχνης. Β. Φορείς και προβλήματα*, εκδ. Ολκός, Αθήνα, 1976.
- 36) ΠΑΠΑ Αθανασίου (Μητροπολίτου Ελενουπόλεως), *Πολίτες Ζωγράφοι και Αγιολογία του δέκατου ένατου και εικοστού αιώνα*, εκδ. Δόμος, Αθήνα, 1989 (recueil des artistes qui ont une origine constantinopolitaine (istambouliote) pour les 19e-20e siècles, introduction de Papas, liste des articles sur ces artistes, conclusion et planches des œuvres des artistes).
- 37) ΠΑΠΑ Σάνια, *Διαβάζοντας τη Μεσαιωνική Κυπριακή Κεραμική μέσω της τέχνης του 20ού αιώνα*, εκδ. Ίδρυμα Πιερίδη, Κύπρος, 1989 / PAPA Sania, *Coming to terms with Medieval Cypriot Ceramics through contemporary art*, ed. Pierides Foundation, Cyprus, 1989. (Le livre contient deux pages manuscrites de notes de lecture de Polère. Taches de café sur les premières pages et la couverture).
- 38) ΠΑΠΠΑ Γιάννη, *Κείμενα : I. Η Εθνική Επέτειος II. Η Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών III. Ακαδημία Αθηνών IV. Πολιτιστικά Ιδρύματα V. Εις μνήμην VI. Τέχνη και Καλλιτέχνες VII. Ξένοι Καλλιτέχνες και Συγγραφείς*, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1994.
- 39) ΠΑΡΘΕΝΗΣ Κ.- ΚΩΤΙΔΗΣ Αντώνης, *Για τον Παρθένη : εννιά συνεντεύξεις με μαθητές του και μια πρώτη μελέτη για το δάσκαλο*, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη, 1984
- 40) ΠΙΚΙΩΝΗΣ Δ., *Κείμενα*, προλ.: Ζήσιμου Λορεντζάτου, επιμ.: Αγνή Πικιώνη - Μιχάλης Παρούσης, εκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, Αθήνα, 1987 (β' έκδ) (recueil des textes de Pikionis, regroupés en différentes catégories : Textes autobiographiques – Mémoires, Trois lettres, Des poèmes prosaïques, L'art populaire, Essais esthétiques, La Tradition, Le Paysage, La tradition et l'architecture, et, en épilogue, tableau chronologique de la biographie de Pikionis, tableau chronologique de ses textes et, enfin, un index des noms. Notes de lectures manuscrites de Polère.

- 41) ΣΙΑΤΕΡΛΗ.- *SIATERLI Dimitra*, 1991, κείμενα των Giorgi Celli και Εμμανουήλ Μαυρομμάτη, εκδ. Δήμητρα Σιατερλή με την συνεργασία της Plotin Travel S.A. (en grec et en italien)
- 42) ΣΚΑΛΤΣΑ Ματούλα, *Καλλιτέχνες του Βορειοελλαδικού χώρου και η προβολή τους μέσα από τον περιοδικό τύπο της Θεσσαλονίκης*, Ανάτυπο από τα Πρακτικά του Συμποσίου «*Η Θεσσαλονίκη μετά το 1912*» (1-3 Νοεμβρίου 1985), εκδ. Δήμος Θεσσαλονίκης/Κέντρο Ιστορίας Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 1986. (court résumé en anglais à la fin du texte).
- 43) ΣΚΑΛΤΣΑ Ματούλα, *Γουναρόπουλος – Κόντογλου : Κοινά σημεία*, εκδ. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Πολυτεχνική Σχολή – Τμήμα Αρχιτεκτόνων & Αρμός, τιμητικός τόμος στον καθηγητή Ν.Κ. Μουτσόπουλο, για τα 25 χρόνια πνευματικής του προσφοράς στο Πανεπιστήμιο, Θεσσαλονίκη, s.l. (court résumé en anglais à la fin du texte. Avec quatre annexes. Sources et références à la fin. Notes de lecture manuscrites de Polère).
- 44) ΣΟΡΟΓΚΑΣ.- SCHINA Athena, *A Palindromic Reading on SOTIRIS SOROGAS' Painting*, trad. de J. Solman and G. Cox, éd. Τέθριππον, Athens, 1988.
- 45) ΣΠΗΤΕΡΗΣ Τώνη, *Τρεις Αιώνες Νεοελληνικής Τέχνης, 1660-1967, τ. Γ'*, εκδ. Εκδοτικός Οργανισμός Πάπυρος, Αθήνα, 1979. (Dictionnaire d'artistes ; biographies – liste des oeuvres).
- 46) ΤΣΕΚΕΝΗ.- *Surréalistes grecs*, sous la direction de Ketty Tsékénis et Nanos Valaoritis, éd. Centre Georges Pompidou / Cahiers pour un temps / Fondation Basil et Elise Goulandris, exposition organisée au Centre Georges Pompidou 26/06-23/09/1991, en collaboration avec le Centre culturel hellénique de Paris (en français).
- 47) ΤΣΟΧΑΣ Κώστας Αθ., *Περιδιαβάζοντας το «συνειδέναι» του ωραίου και της τέχνης*, Αθήνα, 1985.
- 48) ΦΑΣΙΑΝΟΣ.- *Fassianos, la volupté mythologique*, par Jean-Marie Drot, Galerie Beaubourg/Paris, Marval/Paris, Ileana Tounta/Athènes, Bernard Voisin, conservateur/Chenonceau, éd. Marval, Galerie Beaubourg, 1985 (en français et en grec).
- 49) ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ Νίκος, *Εθνική Τέχνη και Πρωτοπορία : Ποιό είναι το αντικείμενο της Ιστορίας της Τέχνης – Τέσσερις Έλληνες Ζωγράφοι του 20^{ου} αι – Για το ζήτημα της «Εθνικής Τέχνης» - Πλευρές Μητροπολιτικού Διανοουμενισμού – Για την ιδεολογία της Πρωτοπορίας – Σύγχρονη τέχνη και παράδοση*, μτφρ Σεραφείμ Βελέντζας, εκδ. «Το Όχημα», Αθήνα, 1982.
- 50) ΧΡΗΣΤΟΥ Χρύσανθου Αθ., *Από την επιφάνεια στο βάθος : Προβλήματα και δημιουργοί μορφών της σύγχρονης τέχνης*, s.éd., Αθήνα, 1961 (avec une page manuscrite de notes de lecture de Cédric Polère)
- 51) ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Ντίνος.- ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ Μ. Ελένη (έρευνα), *Ντίνος Χριστιανόπουλος : Μικρό πορτραίτο*, εκδ. Ελένη Μ. Λαζαρίδου, Θεσσαλονίκη, 1987. (Entretiens que Lazaridou a effectuées auprès de : Charles Tsizek, G.Th. Vafopoulos, Clète Kyrou, Tolis Kazantzis, Sakis Papadimitriou, Périclès Sfyridès, Panos Papanacos, Fonis Zoglopitis. Toutes ces personnes se sont entretenues avec Lazaridou au sujet de Christianopoulos. Egalement des entretiens avec Christianopoulos et un de ses textes - “Contre” – en guise d'épilogue.).

b) Ouvrages collectifs, actes de colloques
Ordre chronologique

- 52) *Υποθέσεις για Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης 6 Υπόθεση Δεύτερη: Μουσείο – Μηχανισμός Αξιολόγησης της Σύγχρονης Τέχνης*, Αίθουσα Τεχνής Δεσμός, Μάιος 77 (en grec – discussion organisée par Manos V. Pavlidès, propriétaire de la galerie. Il avait envoyé un texte-proposition à 6 critiques et théoriciens d’art pour qu’ils choisissent 9 artistes pour une exposition organisée à et par *Desmos*. Le discours portait sur comment valoriser les artistes contemporains et quels étaient les critères à favoriser pour l’exposition de tel ou tel artiste).
- 53) ΤΣΟΥΧΛΟΥ Δήμητρα & ΜΠΑΧΑΡΙΑΝ Ασάντουρ, *Η Ανωτάτη Σχολή των Καλών Τεχνών : Χρονικό 1836-1984*, εκδ. Άποψη, Αθήνα. 1984.
- 54) ΚΕΧΑΓΙΟΓΛΟΥ Γιώργος, ΣΑΛΤΙΕΛ Μωρίς, ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ Νικηφόρος (συντακτική & εκδοτική επιμέλεια), *Τέχνη : Τριάντα Χρόνια, 1952-1982*, εκδ. «Τέχνη» Μακεδονική Καλλιτεχνική Εταιρεία, Θεσσαλονίκη, 1985. (Η έκδοση είναι αφιερωμένη στα 2300 χρόνια της Θεσσαλονίκης και πραγματοποιήθηκε με τη συμβολή και το ενδιαφέρον της Οργανωτικής Επιτροπής του εορτασμού).
- 55) *Μοντέρνο – Μεταμοντέρνο*, εκδ. Σμίλη, Αθήνα, 1988. (Στον τόμο περιέχονται οι εισηγήσεις και παρεμβάσεις που έγιναν στο συμπόσιο *Μοντέρνο – Μεταμοντέρνο*, που πραγματοποιήθηκε κατά το τριήμερο 26-28 Φεβρουαρίου 1988 και διοργανώθηκε από τη συντακτική επιτροπή του περιοδικού *ΣΠΕΙΡΑ* (Γιώργος Αριστηνός, Άννα Καφέτση, Αντρέας Μπελεζίνης, Σωτήρης Σόρογκας) σε συνεργασία με τον αρχιτέκτονα Γιώργο Σημαιοφορίδη και το Γαλλικό Ινστιτούτο Αθών) (συνέδριο).
- 56) ΤΣΟΥΧΛΟΥ Δήμητρα, ΣΚΑΛΤΣΑ Ματούλα, *Αίθουσες Τέχνης στην Ελλάδα: Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 1920 – 1988*, συγκέντρωση στοιχείων για τις αίθουσες τέχνης 1970-1988: Μαρία Ιωάννου, Ελένη Κυπραίου, Ματούλα Σκαλτσά, Δήμητρα Τσούχλου, εκδ. Άποψη, 1989 (Les salles d’art sont séparés entre Athènes et Thessalonique et selon l’ordre chronologique de leur inauguration. Textes introductifs de D.Tsouchlou et Matoula Skaltsa).
- 57) ΣΠΗΤΕΡΗΣ Τώνη.- Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης – Τελλόγλειο Ίδρυμα, *Η εργογραφία του Τώνη Σπητέρη*, εκδ. Τελλόγλειο Ίδρυμα – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, 1990 (La femme de T. Spiteris a pris soin d’archiver le fonds de son mari, donné à la Fondation Telloglio qui fait cette édition. Cet inventaire contient les textes de livres, d’articles, de colloques, etc. Textes de Ioanna Spiteris, Chryssanthos Christou, Patrocle Stavrou et Vivi Vasilopoulou (pour sa biographie).
- 58) Δήμος Θεσσαλονίκης, *Βαφοπούλειο Δέκα Χρόνια: Θεσσαλονίκη 1983 – 1993*, εκδ. Δήμος Θεσσαλονίκης, 1994 (édition bilingue : grec et anglais).

c) Écrits d’artistes (concernant leurs pratiques et leurs œuvres, les écrits davantage assimilables à de l’histoire de l’art sont en (a))
Ordre Alphabétique

- 59) ΑΛΕΞΙΟΥ.- ALEXIOU Takis, *Japan*, éd. Quatre Saisons, 1984, trad.anglaise : M. Dalamanga, trad.française : F. Dangon, trad. Allemande : K.Wolf-Alexiou (en grec, anglais, français et allemand. Notes et œuvres d’Alexiou sur son voyage au Japon).
- 60) ΓΙΟΛΔΑΣΗ Δημήτρη (Ζωγράφου), *Η προσφορά μου στον Πολιτισμό (στον Άνθρωπο)*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 1988.

- 61) ΔΑΝΙΗΛ (Παναγόπουλος), *Η Ζωγραφική Πράξη και Σκέψη*, εκδ. Αίθουσα Τέχνης Δεσμός, Αθήνα, 1973
- 62) ΔΑΝΙΗΛ, *Επιλογή από το Ημερολόγιο 1973-1985*, εκδ. Νεφέλη/Βιβλιοθήκη της Τέχνης, s.l., s.d.
- 63) ΘΟΔΩΡΟΣ, *Ένας γλύπτης στην αγορά*, εκδ. Ύψιλον/βιβλία, Αθήνα, 1981 (Il y a une dédicace du 10/2/96 de Theodoros à Cédric Polère : «à Cedric pour notre rencontre. Amicalement, Theodoros [écriture non identifiée après la signature] 10/II/96».
- 64) ΘΟΔΩΡΟΣ (γλύπτης), *Στίγματα πορείας: Ίχνη στην άμμο των λέξεων*, εκδ. Βιβλιοπωλείον της «Εστίας» Ι.Δ. Κολλάρου & ΣΙΑΣ Α.Ε., Αθήνα, 1984 (l'édition vient après la performance de l'artiste «Χειρισμός XXX» en novembre 1982 à Bruxelles (dans le cadre d'Europalia peut-être ?). Textes déjà publiés ou textes du journal du sculpteur. Le livre est divisé en 3 parties :
- Α. *Σιωπηρός Μονόλογος* – quelques notes de son journal personnel
 - Β. *Προσπάθεια επικοινωνίας με λέξεις* – traités sur la sculpture par rapport au langage et les moyens de communication et autres textes
 - Γ. *Από τη λέξη προς τη δράση-στην επικαιρότητα* – articles, entretiens et autres).
- 65) ΘΟΔΩΡΟΣ – γλύπτης, *Ίχνη. Τα κείμενα του βιβλίου δημοσιεύτηκαν στην εφημερίδα «Το Βήμα» από το 1974 έως το 1987*, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα, 1988.
- 66) ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ Μιχάλης, *Έργα για συγκεκριμένους χώρους, 1970-1980, ένθετο στο θέματα χώρου + τεχνών 12/1981* (en grec et en anglais, supplément de dans la revue *thémata chorou ke technon*, n° 12/1981).
- 67) ΛΑΖΟΓΚΑΣ, *Υπόμνημα/1996*, (sans éditeur – il a probablement fait l'édition à ses dépenses), s.l. (Pages reliées avec une spirale, autour du peintre Georges Lazogas : biographie, études, expérience professionnelle en tant qu'enseignant et architecte, prix, expositions personnelles et collectives, publications sur lui et liste des catalogues d'expositions avec un texte sur lui, les périodes-cycles de sa vie créative (jusqu'en 1974, 1974-1980, période 1980). Avec une liste des références bibliographiques à la fin et des photographies de ses oeuvres).
- 68) ΜΥΤΑΡΑΣ Δημήτρης, *μη μιλάς πολύ για τέχνη...*, εκδ. Καστανιώτης/σειρά:Σκέψη, Χρόνος και Δημιουργοί, Αθήνα, 1989.
- 69) ΣΟΡΟΓΚΑΣ.- SOROGAS Sotiris, *Modern Painting: Notes on certain areas of impasse*, εκδ. Τέθριππον, Αθήνα, 1988.
- 70) ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ Γιάννης, *ως στρουθίον μονάζον επί δώματος*, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα, 1990.
- 71) ΤΣΟΚΛΗΣ Κώστας, *Κανένας περίπατος δεν πρέπει να μένει χωρίς αμοιβή*, εκδ. Καστανιώτη/ σειρά: Σκέψη, Χρόνος και Δημιουργοί, Αθήνα, 1995
- 72) ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ Ν., *Ελληνικοί προβληματισμοί*, εκδ. Αστrolάβος/Ευθύνη (2^η έκδ), Αθήνα, 1986. (Essais sur la culture et l'art grec, l'art populaire, l'éthnographie et l'art néo-hellénique, et sur les personnalités suivantes (auteurs, peintres, intellectuels, acteurs du théâtre) : Kazantzakis, T. Papatsonis, Zoe Kareli, C. Papaïoannou, M. Tombros, Y. Moralis, M. Kotopouli, S. Karantinos, A. Minotis, A. Katakouzinis)
- 73) ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ Ντίνος, *Με τέχνη και με πάθος. Δοκίμια*, εκδ. Διαγωνίου/Νέα Σειρά. 16, Θεσσαλονίκη, 1988. (Essais sur : 1. L'amour platonique et l'éthique chrétienne ; 2. L'image d'art et de beauté de Marlon Brando ; 3. Portrait du poète Napoléon Lapathiotis et de sa poésie ; 4. Poèmes de Noël écrits par les poètes Grecs modernes ; 5. Essai sur le rémbétiko : introduction – sa dénomination – la chanson bourgeoise ancienne – la formation du rémbétiko – l'apogée et la décadence du rémbétiko - l'époque post-rémbétiko – la musique de rémbétiko – les

trois danses de base du rémbétiko (zeïmbékikos, chasapikos et chasaposérvikos) – la versification du rémbétiko – la langue utilisée par le rémbétiko – le milieu et les classes sociales du rémbétiko (formation par et expression de) – la mythologie du rémbétiko – les personnes impliquées : les compositeurs, les rimeurs, les joueurs de bouzouki et les chanteurs – la philologie autour du rémbétiko (articles et études) – épilogue ; 6. La figure de la mère dans les rémbétika ; 7. Juxtaposition entre la chanson qui ne choque pas autant que le poème ; 8. Portrait de Mario Vaïanos, en raison de sa disparition (il était poète, une des personnes qui avaient promu Cavafy et tenait également une sorte de Club de “Collaboration Mentale” à Thessalonique) ; 9. Portrait de Kimon Friar (traducteur des poètes grecs en anglais) ; 10. Portrait du peintre Panos Papanacos ; 11. Le peintre Georges Anastasiadès ; 12. “Motocyclette et handicap sexuel” : en s’inspirant d’un poème de Georges Katséas (publié dans la revue *Diagonale* en 1982); 13. Discours sur le figuier, arbre mal interprété (en grec “*sykia/συκιά*”, signifie l’homosexuel en langue courante) ; 14. Discours sur Cavafy, un demi-siècle après sa disparition.

CATALOGUES D’EXPOSITION

A) Expositions individuelles – monographies (galeries – musées)

ATHÈNES

- 74) ΑΓΓΕΛΙΔΟΥ Δάφνη, *Ενύπνιες πόλεις, 1993-1995*, Gallery 7, Ιανουάριος 1996, κείμε.: Μισέλ Φάις / Daphne ANGELIDOU, *Dreaming towns, 1993-1995*, Gallery 7, January 1996, texte Michel Fais. (en grec et en anglais).
- 75) ΆΓΓΕΛΟΣ, Ζωγραφική, Γκαλερί Αργώ, 20/11-09/12/1995 (carton d’invitation pour le vernissage, en grec).
- 76) ΑΔΑΜΑΚΟΣ Γιάννης, Γκαλερί Νέες Μορφές, Φεβρουάριος 1990, κείμε.: Όλγα Δανιηλοπούλου (en grec et en anglais).
- 77) ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ Ζωγραφία, Αίθουσα Τέχνης Μαρία Παπαδοπούλου, 04/03-28/03/1996, σημ.: Ζ. Αδαμοπούλου (note biographique de l’artiste en grec ; il s’agit de sa première exposition).
- 78) ΑΝΤΩΝΑΡΟΠΟΥΛΟΣ (Χρήστος), Galerie Titanium, Μάρτιος 1990, Αθήνα, κειμ. : Γιώργος Σ. Μάρκου (en grec et en anglais).
- 79) ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΟΥ Κατερίνα, Ζωγραφική, Μέδουσα – αίθουσα τέχνης, Δεκέμβριος 1989, κειμ.: Γιάννης Κολοκοτρώνης (en grec et en anglais ; note biographique en grec et en anglais).
- 80) ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ Ζαχαρίας, Galerie Titanium, Αθήνα, Μάιος 1989, κείμε.: Μιχαήλ Μπουρμπούλης, μτφρ στα αγγλικά: Ελένη Ταμβάκη (en grec et en anglais, note biographique en grec et en anglais).
- 81) ΑΡΧΑΝΙΩΤΗΣ Κώστας, Gallery 7, Οκτώβριος 1992, κείμε.: απόσπασμα από το «Αναζητώντας το Χαμένο Χρόνο» του Μαρσέλ Προύστ (catalogue à quatre plis, en grec).
- 82) ΑΣΑΡΓΙΩΤΑΚΗ Πόπη, Καλλιτεχνικό Κέντρο «Ωρα», 11/12-05/01/1990, κείμε.:Γιώργος Μαυροϊδής (triptyque grand format, en grec).
- 83) ΒΑΛΑΒΑΝΙΔΗΣ Γιάννης Π., Γκαλερί Νέες Μορφές, 5-21/11/1984, κείμε.: Γ.Π.Βαλαβανίδης (en grec, note biographique en grec)
- 84) ΒΑΛΑΒΑΝΙΔΗΣ Γιάννης Π., Γκαλερί Νέες Μορφές, 24/11-10/12/1988 (court texte de l’artiste et note biographique en grec).

- 85) ΒΑΡΩΤΣΟΣ.- VAROTSOS Costas, “*The Poet, 1983*”, ΔΕΣΤΕ – DESTÉ Foundation for Contemporary Art, Donation to the city of Nicosia 1985. Texte d’Efi Strousa (anglais) (diptyque – grand format, A4).
- 86) ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ Χάρης, Υπουργείο Πολιτισμού – Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, Αθήνα, Απρίλιος 1989, εισαγ.-κείμε.: Δημήτρης Παπαστάμος, Μάνος Στεφανίδης, βιογραφικό σημείωμα στο τέλος (note biographique ; en grec).
- 87) ΒΟΥΤΟΣ Μπάμπης, “Κολλημένος στον τοίχο: Γλυπτική”, Studio Vorres, 25/11-18/12/1994, κείμε.: Νέλλη Μισιρλή, βιογραφικό σημείωμα στο τέλος (note biographique ; en grec et en anglais).
- 88) ΒΥΖΑΝΤΙΟΣ Κ., Αίθουσα τέχνης Αθηνών, 20/10-20/11/1975, επιλογή αποσπασμάτων των κειμένων από την Κατερίνα Αγγελάκη-Ρουκ, αποσπάσματα των: Eugène Ionesco, Jean Laude, Gérard Gassiot Talabot, Michel Foucault. (en grec, avec biographie et bibliographie sur l’artiste).
- 89) ΓΑΡΔΕΛΗ Παρασκευή, *Ζωγραφική*, Αίθουσα Τέχνης Κρεωνίδης, Φεβρουάριος 1996, κείμε.: Αθηνά Σχινά (en grec ; avec une biographie de l’artiste à la fin).
- 90) ΓΑΡΟΥΦΑΛΗΣ Χρήστος, Γκαλερί Αργώ, 1996, κείμε.: Μανόλης Βλάχος, επιμ.έκδ.: Βασίλης Κατούφας, βιογραφικό σημ. (en grec et en français, texte et biographie de l’artiste. Le catalogue a été imprimé en février, l’exposition, donc, est organisée après ce mois).
- 91) ΓΕΡΕΔΑΚΗΣ Θεόφιλος, *Ένας «Primitif» του Αιώνα μας*, Institut Français d’Athènes, 11-26/10/1988, textes de Théophilos Geredakis et Dora Pιoroulou-Rogan ; note biographique (catalogue à quatre plis, en grec et en français, note biographique en grec seulement).
- 92) ΓΕΡΟΣ Βασίλης, Γκαλερί Δεσμός, Οκτώβριος 1990, κείμε.: Έπη Πρωτονοταρίου, Κατερίνα Κοσκινά, βιογραφικό σημ. (en grec et en anglais ; note biographique)
- 93) ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Γιώργος, Γκαλερί 7, 1992 / GEORGAKOPOULOS Georg, Gallery 7 mit Unterstützung der Zentralen Kunst Galerie Hamburg, κείμε.: R. Jürgensen ; βιογραφικό σημ. (en grec et en allemand ; note biographique)
- 94) ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Δημήτρης, Gallery 7, Μάρτιος-Απρίλιος 1991, κείμε.: [Δ. Γεωργακόπουλος], σύντομο βιογραφικό σημ. (en grec ; note biographique courte)
- 95) ΓΚΟΛΦΙΝΟΣ (Γιώργος), Γκαλερί Ζουμπουλάκη, Μάρτιος 1984, σημείωμα : Γιώργος Γκολφίνος (en grec ; notice biographique de l’artiste, ainsi qu’une page manuscrite de sa biographie et de ses expositions (cachet de la «Galerie Titanium») ; première exposition individuelle de l’artiste).
- 96) ΓΚΟΛΦΙΝΟΣ (Γιώργος), *Διαδικασίες φυσικής φθοράς ως εικόνες – όλη της παράστασης*, Αθήνα, 1988, Δημοτική Πινακοθήκη Αθηνών – Γκαλερί «Titanium», κείμενο του Εμμανουήλ Μαυρομάτη, μτφρ.: Philip Ramp (édition bilingue : grec – anglais ; monographie éditée par la galerie Titanium, pour sa collection «Bibliothèque artistique», information sur l’exposition dans le texte qui se trouve à l’intérieur de la première de couverture (pli)).
- 97) ΓΟΥΛΑΚΟΣ Περικλής, Galerie Titanium, Αθήνα 1990, κείμε.: Αντώνης Μπουλούτζας, σύντομο βιογραφικό, απόσπασμα από το βιβλίο του Δ.Ν. Μαρωνίτη *Η Πεζογραφία του Γιώργου Χειμωνά. Αφηρημένο και Συγκεκριμένο: Δύο ομιλίες και ένα επίμετρο*, εκδ. Λωτός, σελ.61, ποίημα στο τέλος από τον Γ.Σ. (en grec)
- 98) ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κωστής, 29/01-16/02/1990, Galerie Titanium, κείμε.: Χρυσ.Χρήστου και Αντώνης Μπουλούτζας, βιογραφικό σημείωμα (en grec et en anglais ; note biographique).
- 99) DANIL, Peana Tounta Contemporary Art Center, 11/01-10/02/1990, textes de O. Revault d’Allonnes (traduit en grec par Vassa Karkayianni-Karambelia) et Anna

- Kafetsi (le texte de d'Allonnes est en français et en grec, mais le texte de Kafetsi est seulement en grec).
- 100) ΔΕΡΜΑΤΗΣ Χαράλαμπος, Αίθουσα Τέχνης Αγκάθι, 1995, κείμ.: Νέλλη Μισιρλή (triptyque, en grec, sans date)
 - 101) ΔΗΜΗΤΡΕΑΣ Βαγγέλης, *Ζωγραφική – Σχέδια – Προτάσεις*, Κέντρο Εικαστικών Τεχνών, 15/03-03/04/1976 (en grec, avec biographie de l'artiste).
 - 102) ΔΗΜΗΤΡΕΑΣ Βαγγέλης, *Ομάδα Τέχνης 4+*, 18/03-10/04/1982, κείμ.: Χρόνης Μπότσογλου και Β.Δημητρίου, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique)
 - 103) DIMITREAS V., Maison de Chypre – Athènes, 7-29/04/1993, textes de Martha Christofoglou et Regine Argyraki ; notice biographique (en grec et en français.).
 - 104) ENGONOPOULOS Nicos, *Peintre et Poète : Huiles, Tempera et Livres – collections particulières*, Institut Français d'Athènes, 13-28/11/1987, textes de Nanos Valaoritis, poèmes d'Engonopoulos, notice biographique et bibliographie (en grec – langue utilisée pour la plupart des poèmes d'Engonopoulos - et en français).
 - 105) ΖΑΜΠΟΥΡΑ Μαριλένα, Αίθουσα Τέχνης Αθηνών, Μάιος 1988, βιογραφικό σημείωμα (texte de l'artiste, sans signature, mais on le déduit par son contenu ; note biographique)
 - 106) ΖΑΡΑ Ελισσάβετ, Αίθουσα Τέχνης Αντήνωρ – Λουκάς Λουκάκης, s.d., κείμενο της Βάλιας Κουτσούρη, (triptyque accompagnant l'exposition, de date inconnue ; texte en grec)
 - 107) ΖΟΓΓΟΛΟΠΟΥΛΟΣ, *Υγρόηχος*, Ινστιτούτο Goethe Αθηνών, Μάιος-Ιούνιος 1984, κείμ.: Ντένης Ζαχαρόπουλος, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
 - 108) ΖΟΥΝΗ Όπυ, Αίθουσα Τέχνης «ANEMOS», 8-26/11/1988, κείμ.: Ντόρα Ηλιοπούλου-Ρογκάν (δίπτυχη πρόσκληση – εγκαίνια της έκθεσης/ diptyque-carton d'invitation de l'exposition, en grec)
 - 109) ΖΟΥΝΙ Οπυ, *Points de référence: 1972-1992*, Institut Français d'Athènes, 3-27/11/1992, textes de René Berger, Françoise-Hélène Brou, Nelly Missirli, Pierre Restany, Opy Zouni, table ronde du 4.11.92 «La Géométrie d'Opy Zouni», présidée par H. Ahrweiler, participants : René Berger, Bia Papadopoulou, Athena Schina ; notice biographique ; bibliographie (en grec et en français).
 - 110) ΖΟΥΝΗ Όπυ, Αίθουσα Τέχνης Κρεωνίδης, Μάρτιος-Απρίλιος 1996, κείμ.: Λίνα Τσίκουτα (μτφρ στα αγγλικά: Κομνηνός Παπακυριακού), Όπυ Ζούνη, βιογραφικό σημείωμα (en grec et en anglais, catalogue sous la forme d'une pochette ; notice biographique)
 - 111) ΘΕΟΔΟΥΛΟΣ (Γρηγορίου) / THEODOULOS, *Urban*, Ιλέανα Τούντα Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, 23 Ιανουαρίου - 20 Φεβρουαρίου 1992 (pochette avec planches-photos des oeuvres, biographie en anglais, une page dactylographiée en guise de dossier de presse annonçant le vernissage de l'exposition).
 - 112) ΘΟΔΩΡΟΣ.- THEODOROS, *Apocalypse Main-tenant*, Institut Français d'Athènes, 19/04-06/05/1988, texte de Théodoros, notice biographique (en grec et en français)
 - 113) ΘΩΜΑΔΑΚΗ Κατερίνα / ΚΛΩΝΑΡΗ Μαρία, *Εικόνες από τον Κύκλο του Αγγελου 1986-1990*, Γκαλερί Α.Δ., 03/10-1/11/1990, κείμ.: Ευρυδίκη Τrichon-Μιλσανή, Régis Durand και των Θωμαδάκη/Κλωνάρη (catalogue à quatre plis, en grec)
 - 114) ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ Μάτω, *Ζωγραφική 1992 – 1995: Ερωτικά*, Galerie 3, Φεβρουάριος 1995, αποσπάσματα κειμένων στα ελληνικά και γαλλικά του Πωλ Βαλερύ, από το *Tel Quel*, «Choses tues I», 1928 (extraits des textes de Valéry en français et en grec ; notice biographique en grec et en anglais).
 - 115) ΚΑΓΑΡΑΣ.- KAGARAS Christos, *Αυτή την ιστορία μου παν τ'άστρα. Collections privées*, Institut Français d'Athènes, 03-31/03/1988, texte de Kostas Stavropoulos (en grec et en français).

- 116) ΚΑΛΑΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Παύλος, Galerie Titanium, Φεβρουάριος-Μάρτιος 1991, κειμ. : Μαρία Καραβία, του ίδιου του καλλιτέχνη, του Hervé Guibert (*Le Monde*, 12/11/1981), Glyn Hughes (*The Cyprus Weekly*, 3/9/1989), Χρυσ. Χρήστου. Βιογραφικό σημείωμα στα ελληνικά (texte de Karavia en grec et en anglais, les autres textes en grec et le texte de Hughes en anglais. Notice biographique en grec. Avec carte de visite)
- 117) ΚΑΛΛΙΓΑ Λίζη / CALLIGAS Lizzie, [*Μεταμορφώσεις: το σώμα μου – το σώμα σου, 1985-1990 και Το Στίγμα*], Pleana Tounta Contemporary Art Center, 01-27/10/1990, κειμ.: Λίζη Καλλιγά, Vilém Flusser (du magasin “European Photography”, vol. 40, October 1989, p. 71), Ivan Gaskell (extract from the article “Photography and Art – what next ?, “Apollo” magazine, n° 311, September 1989, p. 156), Claire MacDonald – Katerina Logotheti. Βιογραφικό σημείωμα (les textes du catalogue sont en grec et en anglais, ainsi que la notice biographique de l’artiste. (Pour les traductions des p. 9 et 15 : Cox and Solman, p.12 : Stella Nicoloudi (de l’allemand), p.33 : Katerina Logotheti)).
- 118) ΚΑΛΛΙΓΑ.- CALLIGAS Lizzie, *Site and Sight*; Pleana Tounta Contemporary Art Center (catalogue édité avec la collaboration des éditions Agra), december 1988, Athens. textes de: Pleana Tounta, Lizzie Calligas, George Tzirtzilakis. (Catalogue en anglais. Suit un texte, après les planches, sur l’histoire du bâtiment (une fabrique, appelée l’*Ergostasio*, en grec) où le Centre d’Art Contemporain Pleana Tounta a ouvert).
- 119) ΚΑΛΟΥΤΣΗΣ Βαλέριος, Γκαλερί Νέες Μορφές, Ιούνιος 1986, κειμ.: Αλέξανδρος Ξύδης. Βιογραφικό σημείωμα στα ελληνικά (en grec ; notice biographique)
- 120) ΚΑΝΙΑΡΗΣ Βλάσης, 1956 – 1959: Αναφορά – Επαναφορά, Γκαλερί Titanium, 17/04-15/05/1989, κειμ.: Μάνος Στεφανίδης και κριτικά σημειώματα για την έκθεση του 1958 των: Ελ. Βακαλό, Μίλτος Γαρίδης, Μίνα Ζωγράφου, Σπύρος Κωνσταντόπουλος, Γιώργος Πετρής, Αριστομένης Προβελέγγιος, Άγγελος Προκοπίου, Μανώλης Χατζηδάκης. Βιογραφικό σημείωμα του καλλιτέχνη και του συγγραφέα (en grec et en anglais ; notice biographique de l’artiste et de l’auteur du texte).
- 121) ΚΑΠΑΡΟΥΝΑΚΗΣ Γιώργος, *Ζωγραφική*, Χώρος Τέχνης Θέμα, 12/12-5/01/1996, κειμ.: Αθηνά Σχινά (diptyque, en grec et en anglais).
- 122) ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗΣ.- KARAKATSANIS Vassilis, “*πάρτυ*”, Αίθουσα Τέχνης Κρεωνίδης (Αθήνα-Θεσσαλονίκη) / Πνευματικό Κέντρο «Αίθουσα Τέχνης Ερμούπολης» (Σύρος – Δήμος της Ερμούπολης) / Γκαλερί Αργώ (Λευκωσία), 1996-1997, κειμ.: Αγγέλα Ταμβάκη (Catalogue en feuillets libres placés dans une chemise, le tout dans une pochette illustrée ; biographie de l’artiste en grec et anglais ; texte de Tamvaki - en grec seulement – imprimé sur une page tirée à part du reste du catalogue. La même exposition a eu lieu à Athènes, à Thessalonique, à Syros et à Leucosie)
- 123) ΚΑΡΑΝΤΟΥΜΑΝΗ Μαρία, Gallery Zalokosta 7, Μάιος 1992, κειμ.: Μαρία Μαραγκού, μτφρ.: Gloria Lawrence (en grec et en anglais).
- 124) ΚΑΡΑΣ Χρίστος, *Σχέδια από το 1969 έως το 1995*, Αίθουσα Τέχνης Κρεωνίδης, 06-29/04/1995 (carton d’invitation pour le vernissage, en grec)
- 125) ΚΑΡΑΤΖΑ Άντζι, Γκαλερί Άρτιο, Οκτώβριος-Νοέμβριος ’92, κειμ. (ιστορία): Άντζι Καρατζά. (Notice biographique de l’artiste en grec et en anglais, titre (première de couverture – grec, dernière de couverture – anglais) ; le format du catalogue est celui d’un chat – conforme au texte et au sujet de l’exposition).
- 126) ΚΑΣΣΗ Μαριγώ, *Ζωγραφική*, Γκαλερί Νέες Μορφές, Μάιος 1990, εισαγ.σημ.: Γιάννης Χ. Παπαϊωάννου, απόσπασμα από τον «Σκοινοβάτη» του Jean Genet και

- «φιλικός χαιρετισμός» από το Δημήτρη Πλάκα, βιογραφικό σημείωμα στα ελλην. και αγγλ. (texte de Y. Ch. Papaïoannou en anglais, à la fin du catalogue, biographie de l'artiste en grec et en anglais).
- 127) ΚΑΤΑΦΥΓΙΩΤΗΣ, Μουσείο Βορρέ, Απρίλιος 1994, πρόλ.-κείμε.: Ίων Βορρές, Νέλλη Μισιρλή, Μενέλαος Καταφυγιώτης, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; notice biographique).
- 128) ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ Μιχάλης / KATZOURAKIS Michalis, Galerie Zoumboulakis, 1977, texte par Emmanouel Mavrommatis. Note biographique en grec et en anglais. (en grec, français et anglais ; texte de Mavrommatis écrit en février 1977, donc l'exposition a dû être organisée après ce mois)
- 129) ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ Μιχάλης, Γκαλερί Ζουμπουλάκη, 1981, βιογραφικό σημείωμα (note biographique en grec et en anglais).
- 130) ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ Μιχάλης, *Αποσπάσματα*, Γκαλερί Ζουμπουλάκη, s.d. (note biographique en grec et en anglais ; catalogue non daté, mais d'après les planches des œuvres datées et du passage du texte se référant aux publications faites sur lui, l'exposition a eu lieu vers 1984).
- 131) ΚΑΤΖΟΥΡΑΚΗΣ.- KATZOURAKIS Michalis, Γκαλερί Ζουμπουλάκη, 25/04-20/05/1991, εισαγ. κείμε.: Μπία Παπαδοπούλου, βιογραφικό σημείωμα (en grec et en anglais).
- 132) ΚΕΛΕΜΕΝΔΡΗ Έλλη, Γκαλερί Νέες Μορφές, Οκτώβριος 1989 (textes : poème de l'artiste et une note biographique à la fin du catalogue. En grec)
- 133) ΚΕΧΑΓΙΑ Μαίρη –ΚΑΤΣΑΡΕΛΗΣ Στάθης, *Ταπισσερί*, Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου – Κουμαντάρειος Πινακοθήκη Σπάρτης, Δεκέμβριος 1988, πρόλ.: Δημ. Παπαστάμος, κείμε.: Αγγέλα Ταμβάκη, Μαίρη Κεχαγιά, Στάθης Κατσαρέλης. Courtes notices biographiques (en grec)
- 134) ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ Νικόλας, *Πρόσωπο*, Gallery 7, Μάρτιος 1995, κείμε.: Δημήτρης Δεληγιάννης, (μτφρ στα αγγλικά: Stephen Stafford – John P. Tsellos), Ν. Κληρονόμος, βιογραφικό σημείωμα (en grec et en anglais ; notice biographique)
- 135) ΚΟΛΕΦΑΣ Ι., Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, Αθήνα, Μάιος 1990, κείμε.: Αγγέλα Ταμβάκη (rétrospective du défunt mosaïste et restaurateur de mosaïque – il était l'unique [conservateur-]restaurateur de mosaïque en Grèce pendant les années 1964 à 1973, travaillant au Musée Byzantin d'Athènes. Catalogue en grec)
- 136) ΚΟΝΤΑΡΙΝΗ Νεφέλη.- CONDARINI Nefeli, Ιλεάνα Τούντα Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, Μάρτιος 1989 (note biographique en grec et en anglais).
- 137) ΚΟΝΤΑΡΙΝΗ.- CONTARINI Néféli, Institut Français d'Athènes, février 1992, textes de : Pantelis Xagoraris, Néféli Contarini, Eurydice Trichon-Milsani ; note biographique (en grec et en français).
- 138) ΚΟΥΖΟΥΝΗΣ Ευάγγελος, *Ζωγραφική*, Γκαλερί Titanium, Αθήνα, 1988, κείμε.: Μιχάλης Μπουρμπούλης, Χρυσάνθος Χρήστου (en grec)
- 139) ΚΥΡΙΑΖΗΣ.- KYRIAZIS Christos, *Karaghiozis*, Institut Français d'Athènes, 19-28/02/1990; texte de : Olivier Revault d'Allonnes (diptyque, en grec et en français, note biographique en français).
- 140) ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Τζωρτζίνα, Γκαλερί Ζαλοκώστα 7, Δεκέμβριος 1991, κείμε. : Χρυσ. Χρήστου / Τρίπτυχο συνοδευτικό του καταλόγου: βιογραφικό σημείωμα καλλιτέχνης και κείμενο της Βιβής Βασιλοπούλου (en grec, prospectus triptyque illustré qui accompagne le catalogue avec une note biographique et un texte de Vivi Vassilopoulou).
- 141) ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ Τζωρτζίνα, «*Ο Μυθικός Παιδότοπος*», Gallery 7, Μάιος 1995, κείμε.: Χρυσ. Χρήστου (triptyque, en grec).

- 142) ΚΩΤΣΙΔΟΥ Πέτρα, *Η Διαίρεση του χρόνου: design*, γκαλερί Ιλεάνα Τούντα Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, 6-26/04/1989, βιογραφικό σημείωμα (en grec, légendes des photographies en grec et en anglais. Notice biographique en grec. Avec des textes de P. Kotsidou et d'Adolfo Natalini en français, 2 p. dactylogr.)
- 143) ΚΟΥΛΕΝΤΙΑΝΟΣ.- COULENTIANOS Costas, *Tapisseries – Gravures – Sculptures*, Institut Français d'Athènes et la Galerie «Medoussa », Athènes, 19/04-30/05/1983, texte par Jean-François Chabrun. (triptyque en grec et en français).
- 144) ΚΑΡΕΤΣΟΣ.- KARETSOS Mara, *Sculptures et dessins, 1979*, Galerie Contemporary Graphics, 31/10-15/11/1979 (extrait du poème « Passages » en grec, note biographique en français)
- 145) ΚΟΡΕΛΗ.- KORELIS Klairy, *Dans la mouvance du bleu*, Institut Français d'Athènes, 13/02-13/03/1986, textes de Jean-Pierre Armengaud, Danièle Giraudy, Klairy Korelis, Raoul-Jean Moulin, liste d'œuvres exposées, expositions de l'artiste (catalogue à quatre plis, en grec et en français).
- 146) ΚΡΗΤΙΚΟΣ.- KRITIKOS Spiros, *Œuvres récentes*, Centre Culturel Artistique "ORA", 20/11-08/12/1989 (les œuvres peintes de janvier à juillet 1989 sont dédiées à Odile Etienne) ; textes de Marina Lambraki-Plaka, entretien avec le professeur de la peinture à l'ESNBA de Paris, Henri Cueco. Notice biographique. (en grec et en français ; première exposition personnelle de l'artiste).
- 147) ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗΣ Παναγιώτης, *τα όντα που τρώνε την προσωπική μας βία*, Γκαλερί Νέες Μορφές, Ιανουάριος 1996, κειμ.: ανυπόγραφο (του καλλιτέχνη). Βιογραφικό σημείωμα. (avec un texte anonyme, probablement de l'artiste ; note biographique en grec. Réalisation du catalogue : Melitini Kontrarou).
- 148) ΛΕΚΑΚΗΣ Μιχάλης, 1907-1987, Υπουργείο Πολιτισμού – Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, Αθήνα Φεβρουάριος, 1988, κειμ.: Δημήτρης Παπαστάμος, Αλέξανδρος Ξύδης, (exposition rétrospective du sculpteur greco-américain disparu en novembre 1987. Catalogue en grec et en anglais).
- 149) ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ Στάθης, Αίθουσα Τέχνης «Δεσμός», 18/09-06/10/1975 (diptyque grand format, en grec, notes de l'artiste sur les photographies et son parcours artistique)
- 150) ΜΑΚΟΥ.- ΜΑΚΟΥ Villy, Galerie Titanium, janvier 1990, textes de Pierre Gaudibert, notice biographique (en français et en grec ; titre en français seulement)
- 151) ΜΑΚΡΗΣ Θανάσης, Galerie Titanium, κειμ.: Γαβριέλλα Αναστασίου, Μάνος Στεφανίδης (2 κειμ.) (exposition *circa mars* 1990, parce que le premier texte de Stephanidès est daté du 10/03/1990 ; en grec)
- 152) ΜΑΛΤΟΣ.- MALTOS MILENE, Με τον Δεσμό στην Gallery 7, Gallery Zalokosta 7, Φεβρουάριος 1991, κειμ.: Κατερίνα Κοσκινά (en grec et en anglais, traduction du texte de Katerina Koskina par John Solman).
- 153) ΜΑΝΟΥΣΑΚΗΣ Μιχάλης, Galerie Titanium, 13/02-04/03/1989, κειμ.: Λεωνίδας Κακάρογλου, Ειρήνη Φλώρου, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; notice biographique).
- 154) ΜΑΡΑΒΑΣ.- MARAVAS, Άρτιο, s.d., κειμ.: Χάρης Καμπουρίδης, βιογραφικό σημείωμα (texte et la biographie de l'artiste en grec et en anglais ; l'exposition fut probablement organisée en octobre (ou novembre) de 1990, parce que le texte de Kambouridis est daté 6/10/1990)
- 155) ΜΑΡΑΒΑΣ.- MARAVAS, Artio, 1995, κειμ.: Χάρης Καμπουρίδης (catalogue à quatre plis en grec et en anglais, l'exposition est organisée vers octobre 1995, parce que le texte de Kambouridis est daté le 24/9/95)
- 156) ΜΑΡΚΙΔΗΣ Χ[ρήστος], Γκαλερί Νέες Μορφές, 26/01-09/02/1987, κειμ.: Δημήτρης Δελιγιάννης (en grec)

- 157) ΜΑΣΟΥΡΑ/MASSOURA, Medoussa Art Gallery, 19/11-15/12/1990, κειμ.: Giuliano Serafini, εισαγ.: Χρυσ. Χρήστου (textes en grec, en anglais et un texte en italien à la fin. Traduction des textes anglais : Philip Ramp ; traduction du texte italien : Anna Maria Benedini et Teti Hadjinicolaou ; édité par Eleni Kipreos. Dans le catalogue sont intégrés une page manuscrite de Polère en guise de notes de lecture et une invitation au vernissage de l'exposition).
- 158) ΜΑΥΡΟΪΔΗΣ Γιώργος, Γκαλερί Νέες Μορφές, Μάρτιος – Απρίλιος 1992 (sans texte)
- 159) ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ Καίτη, *Επιστροφή στη γενέθλια γη*, Εταιρεία Ελληνικού Λογοτεχνικού και Ιστορικού Αρχείου (Ε.Λ.Ι.Α.)/espace Kreonidis, Σεπτέμβριος 1995, σημ.-κειμ.: Μάνος Χαριτάτος και Γιώργος Π. Σαββίδης. (en grec ; Kaiti Mavrommati, en 1988, avait offert à l'Ε.Λ.Ι.Α ses œuvres, pour que la Société des Archives Littéraires et Historiques Helléniques (Ε.Λ.Ι.Α.) les vende aux enchères).
- 160) ΜΕΣΣΗΝΗΣ Γιάννης, Galerie Titanium, Αθήνα 1990, κειμ.: Έφη Στρούζα (en grec et en anglais).
- 161) ΜΗΝΑΣ, αίθουσα τέχνης Αθηνών, 18/01-14/02/1989, κειμ.: Catherine Francblin (Art Press), Achille Bonito Oliva, Μηνάς, επιμ.καταλόγου: Παύλος Πετρίτσης, ο κατάλογος πραγματοποιήθηκε με τη συνεργασία του Αρχείου Θεραϊκών Μελετών – Συλλογή Δημήτρη Τσίτουρα. (texte de C. Francblin, en français et en grec ; celui de A. B. Oliva, en anglais et en grec ; texte de Minas, biographie à la fin et légendes des planches en grec).
- 162) ΜΙΓΑΔΗΣ, Αίθουσα Τέχνης Κρεωνίδης, s.d., κειμ.: Ανδρέας Φωκάς, Νίκος Καρούζος, Άρης Δικταίος (le texte de Karouzos a été écrit en 1985).
- 163) ΜΙΧΑΗΛΟΥ Ελένη, Gallery 7 Zalokosta, Φεβρουάριος 1994, βιογραφικό σημείωμα στα ελληνικά και τα αγγλικά (en grec ; notice biographique en grec et en anglais)
- 164) ΜΙΧΑΛΗ Αλεξάνδρα, Gallery 7, 10/11-08/12/1994, κειμ.-επιμ.: Εμμανουήλ Μαυρομμάτης (triptyque, en grec seulement).
- 165) ΜΙΧΑΣ Γιάννης, [*Αμφισημίες*], Γκαλερί Τρίτο Μάτι, Νοέμβριος 1987, κειμ. : Μαριέλλα Δουμάνη, Bozena Kowalska, έκθ. αφιερωμένη στη Μαριέλλα Δουμάνη. Βιογραφικό σημείωμα στα ελληνικά και τα αγγλικά (en grec et en anglais ; notice biographique. La couverture brochée du catalogue est une œuvre originale de l'artiste et a été tirée en trois couleurs : bleu, rouge, jaune. Tirage à 300 exemplaires numérotés de 1 à 300 (1-100, le bleu, 101-200, le rouge et 201-300 le jaune). Exemplaire 234/300 avec signature de l'artiste et date).
- 166) ΜΙΧΑΣ Γιάννης, *Τετράγωνο – Παραλλαγές*, Αίθουσα Τέχνης Μαρία Παπαδοπούλου, Δεκέμβριος 1990, έκθ. αφιερωμένη στην Καίτη Μίχα, κειμ. : Εμμανουήλ Μαυρομμάτης, βιογραφικό σημείωμα στα ελληνικά και τα αγγλικά (pochette en grec et en anglais ; biographie de l'artiste, 1 p.).
- 167) ΜΟΛΦΕΣΗΣ.- MOLFESSIS, Ileana Tounta Contemporary Art Center, Athènes, 22/03-28/04/1990, exposition dédiée à Calliope Molfessis et Roussos Coundouros, textes de Joanna Iphestou, extrait de Einstein par Wheeler («*Les formes de la nature*»), Alexandre Xydis, Charles Delloye, extrait d'un dialogue entre Kostas Axelos et Jason Molfessis (en grec et en français).
- 168) ΜΠΕΖΑΣ Δημήτρης, *Έκθεση Ζωγραφικής*, Γκαλερί έκφραση, 03-28/11/1994, κειμ. : Κώστας Παπανικολάου, Δ. Μπέζας, συμβολή στην έκδ. του καταλόγου: Γιάννης Καρασταμάτης (en grec).
- 169) ΜΠΟΥΤΕΑΣ Γιάννης, Ιλεάνα Τούντα Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, 03-30/05/1990, κειμ.: Δημ. Δεληγιάννης, μτφρ.: John Solman, βιογρ. σημ. (en grec et en anglais ; notice biographique).

- 170) ΜΥΛΩΝΑ Άλεξ, Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, Σεπτ. 1986, εισαγ. κείμ. : Δημήτρης Παπαστάμος (en grec).
- 171) ΜΥΛΩΝΑ Άλεξ, αίθουσα τέχνης Αθηνών, s.d., κείμενα των: Κώστα Ταχτσή, Άλεξ Μυλωνά, βιογρ.σημ. (les textes du catalogue sont en grec, français et anglais ; notice biographique. Dédicace signée de l'artiste (à une personne dont l'écriture du nom n'est pas identifiable), novembre 1984.
- 172) ΜΩΡΑΪΤΗ Ελένη, Ζωγραφική, Γκαλερί Νέες Μορφές, 26/02-14/03/1987 (triptyque, en grec)
- 173) ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Αχιλλέας, Ζωγραφική 1987-1990, γκαλερί Εύμαρος, 26/03-11/04/1990, κείμ.: Παύλος Δ. Κρέμος, Πέτερ Μπέκμαν (Peter Beckmann), Αλεξάντερ Γκεπ (Alexander Goeb), επιμ.έκθ: Τζένιος Ματθιόπουλος, μτφρ κειμ.: Γιώτα και Δαβίδ Μποβεντέρ (en grec, allemand et anglais. Avec carton d'invitation pour l'inauguration de l'exposition).
- 174) ΝΤΟΚΑΤΖΗΣ Δημήτρης / DOKATZIS Dimitris, Γκαλερί Titanium, κείμ.: Μάνος Στεφανίδης (10/11/1989), σύντομο βιογρ.σημ. (en grec et en anglais ; notice biographique courte ; non daté. A la cinquième page, le livre est marqué au tippex (catalogue en noir) par Cédric Polère).
- 175) ΝΤΟΚΑΤΖΗΣ Δημήτρης, *Καντές γραμμές – αίθουσα αναμονής* (γλυπτική εγκατάσταση), 23/05-15/06/1996, γκαλερί maya tsoclis, αντί προλόγου - κείμενα που ακούγονταν και στην έκθεση: Δ. Ντοκατζής, φωνές (μέρος της εγκατάστασης) : Γιάννης Θωμάς, Σοφία Κακαρελίδου, βιογρ.σημ. (en grec ; notice biographique).
- 176) ΞΑΓΟΡΑΡΗΣ Ζάφος, *Birnam: Σχέδια μεταβαλλόμενων χώρων*, Γκαλερί Επίκεντρο, 03-31/05/1996, κειμ.: Έφη Στρούζα, επιμ. Καταλόγου: Έλενα Πατάκη, μτφρ.κειμ. στα αγγλικά: Ελένη Καββαδία (en grec et en anglais).
- 177) ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ Ελένη, *Διαδρομή στη Χαρακτική*, Αίθουσα Τέχνης «Εποχές», 19/03-19/04/1996, κείμ.(πρωτότυπα και αναδημοσιευμένα αποσπάσματα) : Βασίλης Χάρος, Γιάννης Π. Γουρζής, Α.Τάσσοι, Γιώργης Πετρή, Ελένη Βακαλό, Βεατρίκη Β. Σπηλιάδη, Γ.Π. Σαββίδης, Π. Καραβίας, Γ. Φωκάς, βιογρ. σημ.(en grec; notice biographique).
- 178) ΠΑΛΙΕΡΑΚΗ Άννα, «*στιγμές από φως*», Γκαλερί Νέες Μορφές, Οκτώβριος 1990, αποσπάσματα από μια συνομιλία με την Α.Παλιεράκη (triptyque, en grec).
- 179) ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ Νάκις.- PANAYOTIDIS Nakis, Pleana Tounta Contemporary Art Center, October 1989, texts by : Hans Christoph von Tavel, Acindino Quesada, notice biographique (textes de von Tavel en allemand, grec et anglais et de Quesada en français, grec et anglais).
- 180) ΠΑΝΤΕΛΑΚΗΣ Σπύρος, Ζωγραφική, αίθουσα τέχνης Αθηνών, 23/05-19/06/1988, κείμ των : Μαριλένα Λιακοπούλου και Σπύρο Παντελάκη, σύντομο βιογρ. σημ. (en grec ; notice biographique courte)
- 181) ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Πέτρος, *Utopia*, Γκαλερί Αργώ, 14/03-05/04/1983, κείμ.-ποίηση : Janus, Raffaele Carrieri, Γιάννης Ρίτσος, βιογρ. σημ. (en grec et en italien ; notice biographique courte).
- 182) ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ / ΡΑΡΑΣΠΥΡΟΥ, *Baalbeks*, Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ιλεάνα Τούντα, Οκτώβριος 1988, κείμ.: Αλέξανδρος Ξύδης, Ρένα Παπασπύρου, βιογρ. σημ (en grec et en anglais ; notice biographique courte).
- 183) ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ / ΡΑΡΑΣΠΥΡΟΥ, *Συνειρμικές εικόνες*, Kreonidis Gallery, March 1994, curator: Maria Kotzamani, pref. : Maria Marangou; texte : Rena Papaspyrou, notice biographique (en grec et en anglais).
- 184) ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΣ Ανδρέας, Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, Αθήνα, Μάιος 1989, κειμ.: Δημ. Παπαστάμος, Λοράντ Μπερέντσκι, Λάγιος Νέμετ,

- Ζούζαν Φέχερ, επιμ. έκθ.: Όλγα Μεντζαφού, βιογρ. σημ (en grec et en anglais ; notice biographique).
- 185) ΠΑΠΠΑ Νίνα, Χώρος Τέχνης Θέμα, 09/05-02/06/1996, κείμ.: Εμμανουήλ Μαυρομμάτης, μτφρ.: Μαίρη Κιτρορέφ, βιογρ. σημ (en grec et en anglais ; notice biographique. Notes manuscrites sur la dernière de couverture par Polère (3 lignes))
- 186) ΠΑΣΤΡΑ Ναυσικά.- PASTRA Nausica, *Analogiques*, Galerie d'Art Medoussa, Athènes, février 1984, textes de Dimitri Papastamos, Bernard Lamarche-Vadel, Nausica Pastra (en français. Brève note sur les autres expositions des analogiques que l'artiste a organisées à Paris, Vienne et Bruxelles).
- 187) ΠΑΣΤΡΑ Ναυσικά.- PASTRA Nausica, Gallery 7, novembre 1991, texte de Nausica Pastra, traduit par Bernard Dumond (triptyque, en grec et en français).
- 188) ΠΑΣΤΡΑ Ναυσικά, Gallery 7, Απρίλιος – Μάιος 1994, textes de Jean-Pierre Maury (en grec et en français) et de Haris Savoropoulos (en grec et en anglais) (note biographique en grec).
- 189) ΠΑΤΡΑΣΚΙΔΗΣ (Τριαντάφυλλος) / PATRASKIDIS, Titanium, Δεκέμβριος 1989, κείμ.: Μάνος Στεφανίδης (en grec et en anglais, trad. anglaise par Eleni Tamvaki)
- 190) ΠΑΥΛΟΣ.- PAVLOS, *Champs – Marines, Novembre 1989*, Galerie Artio, novembre 1989, texte de Pierre Restany (en grec et en français)
- 191) ΠΕΡΣΑΚΗ, *Αναδρομική*, αίθουσες Τέχνης Επίπεδα, 22/04-18/05/1985 (triptyque- invitation à l'inauguration de l'exposition, textes de divers critiques et artistes en français et en grec).
- 192) ΠΟΛΙΤΗ Σπυριδούλα, Γκαλερί 7 Ζαλοκώστα, 27/03-27/04/1995, ευγενική συμβολή στην έκδ. Καταλόγου : Γιώργος Μπιμπίκος (en grec).
- 193) ΠΟΡΤΑΛΑΚΗ Σοφία, Ιλεάνα Τούντα Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, Φεβρουάριος 1996, κείμ.: Βασίλειος Μακίος (texte de Makios en grec, en anglais (trad. de : Tony Moser) et en français (trad. de : Marilena Karra) ; biographie de l'artiste en grec).
- 194) ΠΩΠ Μαρία, Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, Αθήνα, κείμ – επιμ. έκθ.: Αγγέλα Ταμβάκη, πρόλ.: Δημ. Παπαστάμος, επιμ. καταλόγου: Όλγα Μεντζαφού, Μάιος 1987. (en grec)
- 195) ΡΑΤΣΙΚΑΣ Δημήτριος, *Ζωγραφική*, Γκαλερί Titanium, 25/01-12/02/1989, φωτογραφίες του Βασίλη Γεωργίου, κείμ.: Δ.Ράτσικας (catalogue en grec et en français ; avec une biographie de l'artiste au début).
- 196) ΣΑΚΕΛΛΙΩΝ Δ.- SAKELLION, Ileana Tounta Contemporary Art Center, 19/02-16/03/1990, text by : Haris Kambouridis, trad. de John Solman, note biographique en anglais (en grec et en anglais)
- 197) ΣΑΡΡΗΣ Κύριλλος, *Σημειώσεις*, Γκαλερί Νέες Μορφές, 18/11-2/12/1986 (affiche grand format du titre du catalogue – pliée en quatre)
- 198) ΣΙΑΜΚΟΥΡΗ Μάγδα, *Χαλκογραφικές περιηγήσεις*, Αίθουσα Τέχνης «Αστήρ», 28/03-26/04/1995, κείμ.: Μπία Παπαδοπούλου (en grec, biographie de l'artiste sur la dernière de couverture).
- 199) ΣΚΥΛΑΚΟΣ Βασίλης, *Ready-made*, Gallery 7, 02/02-28/02/1995, κείμ.-επιμ.: Εμμανουήλ Μαυρομμάτης (triptyque, en grec).
- 200) ΣΟΛΙΔΑΚΗΣ Βασίλης, Γκαλερί Titanium, Οκτώβριος 1990, κείμ.: Αντρέας Πανταζής (en grec et en anglais)
- 201) ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ / SPILIOPOULOS, «*Μελισσών μυστήριο*», Artio Gallery, November-December '91, κείμ.: Θανάσης Χατζόπουλος, (μτφρ στα αγγλικά: Yiannis Goumas), Έφη Στρούζα (μτφρ στα αγγλικά: Judy Giannacopoulou) (en grec et en anglais, avec une notice biographique sur l'artiste en grec et en anglais).

- 202) ΣΤΑΜΟΣ, Ιλεάνα Τούντα Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, Μάιος 1989, κείμενο: Dr. Dieter Ronte, λίστα επιλεγμένων ατομικών και ομαδικών εκθέσεων του καλλιτέχνη (μτφρ από γερμ.: Οδυσσέας Αντωνιάδης) (en grec et en allemand).
- 203) ΤΑΣΣΟΣ Α., Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, Αθήνα, 1985, πρόλ.: Δημ. Παπαστάμος, επιμ.έκθ.: Ειρήνη Οράτη, επιμ.καταλογ.: Όλγα Μεντζαφού (l'artiste avait organisé lui-même l'exposition quelques mois avant sa mort. Œuvres et objets de l'exposition : 150 gravures que le graveur a données à la Pinacothèque, ainsi que des xylographies, des livres et les matrices en bois. Pour l'organisation de l'exposition, précieuse fut l'aide de la conjointe du défunt, Lucie Mangiorou et celle de Spyros Karachristos. En grec)
- 204) ΤΖΕΡΜΙΑΣ Βαγγέλης, Γκαλερί Titanium, Αθήνα, 1988, κείμενο: Μάνος Στεφανίδης (en grec)
- 205) ΤΖΟΜΠΑΝΑΚΗΣ Μανόλης, 1967-1987, Πινακοθήκη Πιερίδη, 2-22/03/1987, παρουσιάζονται 50 γλυπτά, 30 σχέδια και μέρος του «μικροκόσμου», κείμενο: Enrico Crispolti, Manuela Crescentini (en grec et en italien).
- 206) ΤΡΑΝΟΣ.- ΤΡΑΝΟΣ Nikos, Artio Gallery, April 1990, texts by Theoni Schmidt, translated from English: C.J (en grec et en anglais).
- 207) ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ.- ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ Costis, *noir et blanc 1969-1979*, Institut Français d'Athènes, 31/01-22/02/1990, commissaires et textes : Bia Papadopoulou et Katerina Koskina, traduits en fr. par Martine Bertrand et Marie-Hélène Stavrou (en grec et en français ; tache de café en première de couverture).
- 208) ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ Κωστής, *ενέργεια εν έργω*, Χώρος Τέχνης Θέμα/Art Topos, 1^η επαγγελματική εικαστική έκδοση στην Ελλάδα που βγαίνει στο Internet. Η παρουσίαση στο Internet, συνοδεύει με τη μορφή δισκέτας και την έκθεση στο χώρο τέχνης «Θέμα», κείμενο: Άννα Χατζηγιαννάκη, Pierre Restany (2 κείμενο: το 1^ο μτφρ από Κ.Παπαϊακώβου και το 2^ο από Ευγενία Παπαθωμά), παρουσίαση του βίντεο Costis από Εντυπώσεις του Νίκου Γιαννόπουλου (χρησιμοποιήθηκαν και εικόνες από το προσωπικό αρχείο του Κωστή Τριανταφύλλου). (Post 1995, en grec ; le catalogue accompagne la première exposition professionnelle organisée sur internet, en Grèce par ART TOPOS, dont les buts sont d'organiser des expositions d'art grec contemporain, informer les intéressés et les acteurs internationaux à la création artistique contemporaine en Grèce et ouvrir le dialogue sur les arts pour les utilisateurs d'internet. Pour l'exposition, l'élaboration des images a été faite à partir des matériaux photographiques et vidéo tirés de l'exposition récente de l'artiste au Musée Macédonien d'Art Contemporain de Thessalonique).
- 209) ΤΣΑΡΟΥΧΗΣ.- *Hommage à Yannis TSAROUCHEIS*, Institut Français d'Athènes, Fondation Yannis Tsarouchis et Pinacothèque Piéridis, 16/05-15/06-1990, Athènes, préf. de : Jacques Trihoreau, Niki Gripari ; textes : extraits de l'hommage à Tsarouchis de la Revue «*I Lexis*» (n° 73, mars-avril 1988), trad. : Vasso Hudelot et Martine Bertrand (en grec et en français).
- 210) ΤΣΙΚΟΥΔΑΚΗΣ Σταύρος, Μουσείο Βορρέ, Φεβρουάριος 1995, κείμενο: Κατερίνα Καφοπούλου, Ίων Βορρές, Στ. Τσικουδάκης (en grec et en anglais).
- 211) ΤΣΟΚΛΗΣ.- ΤΣΟΚΛΗΣ, «Οδοιπορικό», Zoumboulakis Galleries, κείμενο: Μαρία Κοτζαμάνη και αποσπάσματα από εφημ. – λεξικά : Jean-François Laville, di Giuditta Villa, Εκπ/κή Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια-Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό, τ.9B. (tome 9B, pour le Dictionnaire Universel de Biographies), 1990 (texte de Kotzamani en grec, de Laville en français et de Villa en italien. En dernière de couverture, à l'intérieur, une coupure du journal *Ideodromio* de juillet 1990, n° 1, est collée (par Polère) : un article de Leonidas Christakis, sur Costas Tscolis).

- 212) ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ Μαρία, Γκαλερί Ζουμπουλάκη, Αθήνα, 14/01-06/02/1993, texte de Maria Karavia, traduit du grec par Iphigénie Tsingou (en grec et en français).
- 213) ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΥ Μαρία / FILOPOULOU Maria, Zoumboulakis Galleries, Athènes, février 1996, textes de Vassilis Vassilikos et Dimitris Mitropoulos (en grec et en français. Avec un carton d'invitation au vernissage).
- 214) ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ Δημήτρης, Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών – Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, Αθήνα, Φεβρουάριος 1983, κείμε.: Δημήτρης Παπαστάμος, Ελβίρα Κλαιν-Στεφανέλλι (επιμ. Του Smithsonian Institution Ουάσιγκτων) (en grec).
- 215) ΦΩΚΑΣ Γιάννης, *Ζωγραφική 1990-1993*, αίθουσα τέχνης Κρεωνίδης, 25/02-15/03 1993, κείμε. Εμ. Μαυρομμιάτη / Yannis FOKAS, Painting 1990-1993, Kreonidis Art Gallery, 25/02-15/03 1993, text by Em. Mavrommatis (en grec et en anglais)
- 216) ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Κώστας, *Ζωγραφική*, Galerie Artio, Φεβρουάριος 1988, κείμε.: Χάρης Καμπουρίδης (texte et note biographique en grec et en anglais)
- 217) ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ.- ΦΟΤΟΠΟΥΛΟΣ Costas, Artio Gallery, January 1990, texts by Haris Kambouridis, trans.: Suzan Kyriakidou, βιογρ. σημ. (en grec et en anglais ; notice biographique).
- 218) ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Βασίλης, Ζωγραφική δουλειά, Γκαλερί Νέες Μορφές, Φεβρουάριος 1996 (catalogue à quatre plis, en grec).
- 219) ΧΑΔΟΥΛΗΣ Γιώργος, Αίθουσα Σκουφά, Φεβρουάριος 1996, κείμε.: Α. Φασσιανός, Γιώργος Κακουλίδης (en grec).
- 220) ΧΑΤΖΗΠΑΤΕΡΑΣ.- HADJIPATERAS Mark, Galerie Artio, Οκτώβριος 1991, κείμε.: Χάρης Καμπουρίδης (en grec), l'artiste vit et travaille à New York ; polyptyque annonçant l'exposition.
- 221) ΧΑΛΕΠΑΣ Γιαννούλης, *Πενήντα χρόνια από το θάνατό του (1938-1988): Έκθεση γλυπτών και σχεδίων του*, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων, 5-29/05/1988, κείμε.: Σταύρος Ξαρχάκος (προοίμιο), Γιώργος Ι. Μουρέλος, Αλεξάνδρα Γουλάκη-Βουτυρά (en grec et en anglais, mais tous les textes ne sont pas traduits)
- 222) ΧΑΡΒΑΛΙΑΣ Γιώργος, *Αναπαράστασις, 1988-1990*, Eleni Koroneou Gallery, Αθήνα, 1991, καλλιτεχν. επιμ.: Μαρία Βεϊοπούλου, μτφρ στα αγγλικά και διορθώσεις: Κυριακή Φουγαλά (en grec et en anglais ; biographie de l'artiste, sans autre texte).
- 223) ΧΑΤΖΗΑΝΔΡΕΟΥ Μαρία, Gallery 7, Μάρτιος – Απρίλιος 1993, κείμε.: Μ. Χατζηανδρέου (triptyque, en grec).
- 224) ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ Θεόφιλος Γ., *Des éléments de Grécité*, La Banque Commerciale de Grèce présente sa collection de peintures, édition spéciale à l'occasion de l'exposition de la collection de la banque commerciale de Grèce ; à l'Institut Français d'Athènes, Athènes, janvier 1995, avant-propos : Panagiotis B. Poulis, préf : Yannis Tsarouchis (depuis le catalogue «*Théophilos*», édition de la Banque Commerciale de Grèce, Athènes, 1966). (En grec et en français. Déchirure à la première de couverture).
- 225) ΧΡΥΣΑ.- CHRYSSA '60-'90, Μάϊος-Ιούλιος 1990, Stavros Mihalarias Art, προοίμιο: Σταύρος Μιχαλαριάς, Miranda McClintic, Χρύσα (en grec et en anglais).
- 226) ΧΡΥΣΙΔΟΥ.- CHRISIDOU Elli, *Dessins – Peinture*, Galerie Nées Morphés (Formes Nouvelles), avril – mai 1990, textes de Miltiade Papanicolaou et de Man. Mavromatis (en grec et en français)
- 227) ARMAN, *Au pays de son inspiration*, Galerie 3, Athènes, mai 1990, textes de Dora Pliopoulou - Rogan, «Arman l'art et la course à pied : entretien avec Jean-Luc Chalumeau» (en français et en grec)

- 228) CHARPENTIER Marc, «*La vie au Carbonifère Supérieur*», Institut Français d'Athènes, 03-26/02/1988, texte de Marc Charpentier, trad. en grec de Mata Hadjipetrou (en grec et en français. Tirage à mille exemplaires, dont 60 signés par l'artiste et numérotés. Exemplaire n° 52 signé par l'artiste. L'artiste vit et travaille à Athènes depuis 1977).
- 229) CHARPENTIER Marc, [*exposition d'assemblages, travaux sur toile, sur bois et sur papier*], Galerie Titanium, Athènes, mars 1989, textes de Marc Charpentier (l'artiste vit et travaille à Athènes depuis 1977. L'adaptation en grec a été réalisée par Mata Hatzipétrou)
- 230) CREMONINI Leonardo, Institut Français d'Athènes, avec le concours de l'Institut Italien d'Athènes et d'«Air France», 20/03-18/04/1986, textes de Jean-Pierre Armengaud et Alain Jouffroy, poèmes de Michel Butor (catalogue à quatre plis), en grec et en français).
- 231) DEBRÉ Olivier, Ministère de la Culture - Pinacothèque Nationale, Athènes, décembre 1988-janvier 1989, Texte de Dimitris Papastamos et de Bernard Noël / Ολιβιέ ΝΤΕΜΠΡΕ, Υπουργείο Πολιτισμού – Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα, Δεκ.1988-Ιαν.1989 κείμενα των Δ.Παπαστάμου και Μπερνάρ Νοέλ (en français et en grec, planches à la fin du catalogue)
- 232) OPPENHEIM Dennis, *Retrospective 1970-1990*, Πινακοθήκη Πιερίδη, συμπάρασταση: Spot/Thompson, οργάν.-επιμ.: Βίκυ Δράκου, κείμ.: Γ. Κολοκοτρώνης, Calvin Reid, Σάνια Παπά (en grec et en anglais, note biographique seulement en anglais).
- 233) RAYNAUD Patrick, *Le Rocher Magique – Sculptures Utopiques (dessins)*, Journal de Voyage en Grèce Numéro II, éd. de Dracos Art Center et l'Institut Français d'Athènes, textes de Sania Pappa et de Ramon Tio Bellido, sans date / Patrick RAYNAUD, Ο Μαγικός Βράχος – Ουτοπική γλυπτική (σχέδια), Journal de Voyage en Grèce Numéro II, εκδ. Dracos Art Center και Γαλλικό Ινστιτούτο Αθήνας, κείμενα των Σάνια Παπά και Ramon Tio Bellido, s.d. (en français et en grec. Texte de S. Pappa daté octobre 1986).
- 234) ΣΟΥΛΑΖ Πιέρ, *Οξυγραφίες*, Υπουργείο Πολιτισμού – Εθνική Πινακοθήκη, Νοέμβριος 1988, η έκθεση οργανώνεται σε συνεργασία με την Πρεσβεία της Γαλλίας, επιμέλεια έκθεσης: Ειρήνη Οράτη, επιμ. Καταλόγου: Όλγα Μεντζαφού, κείμενα: Δημήτρης Παπαστάμος και Gerges Duby (en grec).
- 235) TATIN Robert, *Le Grandgousier libertaire de la Mayenne...*, Institut Français d'Athènes, novembre 1988, textes de : E. et B. Morin, Jean-Marie Drot (en grec et en français ; biographie seulement en français).

THESSALONIQUE

- 236) ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ Κώστας, *Γιγαντοαφίσες Κινηματογράφου στη Θεσσαλονίκη*, Βελλίδειο Πολιτιστικό Κέντρο – Ίδρυμα Ιωάννης και Άννα Βελλίδη, συνεργασία: Φεστιβάλ Κινηματογράφου, 8-30/09/1992, κείμ.: Ευθυμία Γεωργιάδου – Κούντουρα (triptyque, en grec)
- 237) ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ Παύλος, «*Ακτές*», Αίθουσα Τέχνης Παρατηρητής, 15/09-05/10/1993, την έκθ. συνοδεύει μουσική για κλαρινέτο που έγραψε για τα ζωγραφικά έργα ο Θάνος Σιδέρης, κείμ.: (πρωτότυπο) Χανς-Γ. Μπούζεν, (αναδημοσιεύσεις), Θεοτόκης Ζερβός, Χρυσ. Χρήστου, Κώστας Σταυρόπουλος, Ντόρα Ηλιοπούλου-Ρογκάν, Χάρης Καμπουρίδης, Σοφία Καζάζη, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).

- 238) ΒΕΝΕΤΟΥΛΙΑΣ Λουκάς, 1930-1984, Δήμος Θεσσαλονίκης – Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, Δεκ.1985 - Ιαν. 1986, κείμ.: Θεοχάρης Μαναβής (προλ.), Νίκος Ξ. Σαχίνης, Μ. Παπανικολάου, Αγγελική Σαχίνη, Αντώνης Κωτίδης, Αλίκη Τέλλογλου, οργάνωση έκθ. : Μ.Παπανικολάου σε συνεργασία με Αγγ. Σαχίνη και Δ. Βενετούλια, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique)
- 239) ΓΚΟΛΦΙΝΟΣ.- GOLFINOS, *Hommage à la nature*, Institut Français de Thessalonique – Galerie Artforum, janvier-février 1991, texte de Em. Mavrommatis (triptyque, en grec et en français).
- 240) ΔΗΜΗΤΡΕΑΣ Β. / DIMITREAS V., Αίθουσα Τέχνης Παρατηρητής, 16/03-10/04/1995, texte par Miltiadis Papanikolaou, βιογραφικό σημείωμα (en grec et en français ; note biographique).
- 241) ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ Μάριος, *Ιστορίες Έρωτα κ Θυμού*, αίθουσα τέχνης Παρατηρητής, 22/02-07/03/1996, κείμ.: Hubert Besacier (triptyque, en grec).
- 242) ΘΟΔΩΡΟΣ.- ΘΗΕΟΔΟΡΟΣ, *Sculpture 68-74: Rétrospective*, Institut Français de Thessalonique, avril 1975, textes de Théodoros, José Pierre, Gilbert Gatellier, Dimitris A. Fatouros, Charles Spencer (textes en grec et en français, note biographique en grec, texte de Spencer en anglais et en grec).
- 243) ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ Λεωνίδας, *Αναδρομική έκθεση*, Πινακοθήκη Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, Ιανουάριος 1986, κείμ.: Κων. Βαβούσκος, Χρ. Α. Χρήστου, Άλκης Χαραλαμπίδης, Γιάννης Τσούτσας, John H. Fairhall, Murray Mason, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique)
- 244) ΚΑΜΠΑΔΑΚΗΣ Κ., Δήμος Θεσσαλονίκης – Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, Απρίλιος 1985, πρόλ.-κείμ.: Θεοχάρης Μαναβής, Μ. Παπανικολάου, Μάνος Σ. Στεφανίδης, Αλεξάνδρα Γουλάκη-Βουτυρά, Αγγελική Σαχίνη (en grec ; note biographique en anglais aussi – liste des œuvres à la fin du catalogue).
- 245) ΚΑΝΙΑΡΗΣ, Δήμος Θεσσαλονίκης – Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, Απρίλιος-Μάιος 1991, πρόλ.-κείμ.: Κων. Κοσμόπουλος, Βλάσης Κανιάρης (BK), Μ. Παπανικολάου, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 246) ΚΑΝΙΑΡΗΣ, Αίθουσα Τέχνης Παρατηρητής, 6-30/05/1991, πρόλογος: Pierre Restany, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 247) ΚΑΡΑΝΟΣ Κώστας, Ζωγραφική 1991-1993, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας – Αίθουσα Τέχνης «Κρεωνίδης», Ιανουάριος – Φεβρουάριος 1994, κείμ.: Γιάννης Τσούτσας, αγγλ.μτφρ.: Γραμμένος Καρανός. βιογραφικό σημείωμα (en grec et en anglais ; note biographique).
- 248) ΚΥΡΙΑΖΟΠΟΥΛΟΣ Τάσιος, *Εικαστικό Γυαλί*, Λόλα Νικολάου Art Gallery, Δεκέμβριος 1995 - Ιανουάριος 1995, κείμ.: Μιλτιάδης Παπανικολάου, αποσπάσματα : Χρ. Χρήστου, Μιρόσλαβ Ρατάιτσακ, Αθηνά Σχινά, Αριάδνα Σαρνόβιτς, Γιέζυ Όλεκ, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 249) ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ Στάθης, 1963-1988, Δήμος Θεσσαλονίκης - Δημοτική Πινακοθήκη, έκθ. Χώρος : Αποθήκη 1 – Οργανισμός Λιμένος Θεσσαλονίκης, 07-30/11/1994, στο πλαίσιο των ΚΘ' Δημητρίων, προλ.-κείμ.: Κων. Κοσμόπουλος, Αικατερίνη Ζελομοσίδου, Χρύσανθος Χρήστου, Κάτια Κιλεσοπούλου, αποσπάσματα του καλλιτέχνη, βιογραφικό σημείωμα (en grec et en anglais ; note biographique).
- 250) ΜΗΤΡΑΚΑΣ, Δήμος Θεσσαλονίκης – Αλατζά Ιμαρέτ, Απρίλιος 1992 / Βρυξέλλες : Ιούνιος 1992, πρόλ. – σύντομα κείμ. : Γ. Σκαμπαρδώνης, Π. Χατζηνικολάου, Γ. Τσαλουχίδης, Κ. Κοσμόπουλος, Ε. Βουλουδάκης, Ευ. Μουτσόπουλος, Μ. Ανδρόνικος, Ν. Βρεττάκος, Γ. Φαράντος, Ν. Μουτσόπουλος, Γ. Παραπαγγίδης, Στ. Λυδάκης, Ν. Σαρρής, Α. Παπαδημητρίου, Θ. Παπαγιάννης, Ι.Σ. Μαρκαντώνης, Ν. Σταμπολίδη, Ρ. Κοψίδης, Π. Μιχαλόγλου, Θ. Προβατάκης, Π. Χριστινάκης, Δ.Ν. Πάνου, Ν. Γρηγοράκης, Ιω. Βράνος, Κ. Ζουράρης, Ν. Καραγιάννης, Κίτσος

- Μακρής, Χρ. Χρήστου, Ε. Γεωργιάδου-Κουντουρά, Γ. Κακούρου-Χρόνη, Μ.Δουλγερίδης, Ντ. Ηλιοπούλου-Ρογκάν, Τ. Αδάμος, Αλεξ. Ξύδης, κ.ά, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 251) ΜΙΧΑΣ Γιάννης, Αίθουσα Τέχνης Παρατηρητής, 12-31/01/1993, κειμ.: Elzbieta Koscielak, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 252) ΜΥΤΑΡΑΣ Δ., Γκαλερί Ειρμός, Δεκέμβριος 1993, κείμ.: Άννα Γριμάνη, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique)
- 253) ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ Νίκος Β., *Ευλογλυπτική 1978-1985/ Ευλογραφίες 1982-1993/ Βέροια, Άγιον Όρος, Αρχοντικά και Μνημεία της Θεσσαλονίκης, Συλλογή Σωτήρη Τσούκαλη*, Δήμος Θεσσαλονίκης – Δημοτική Πινακοθήκη / Λ' Δημήτρια, 10-30/10/1995, υπευθ.έκθ.: Κάτια Κιλεσοπούλου, κείμ.: Κων/νος Κοσμόπουλος, Νικόλαος Ταχιάος, Ντίνος Χριστιανόπουλος, Κάτια Κιλεσοπούλου, βιογραφικό σημείωμα (en grec et en anglais ; note biographique).
- 254) ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ.-NICOLAΪΔΟΥ Tonia, Institut Français de Thessalonique, mai 1992, texte d'Emmanuel Mavrommatis (triptyque en grec et en français).
- 255) ΝΙΚΟΣ, Αναδρομική έκθεση, γκαλερί : ΖΜ, Σύγχρονη Εποχή, Πανσέληνος (με τη συνεργασία της γκαλερί Ζουμπουλάκη), Μάρτιος 1977, κείμ. : Βάσσα Καρκαγιάννη – Καραμπελιά, βιογραφικό σημείωμα (texte en français et en grec ; note biographique).
- 256) ΝΤΑΒΟΥ Μπία, *Σειραϊκές Δομές – Οδύσσεια*, Αίθουσα Τέχνης Παρατηρητής, 21/10-14/11/1992, κείμ.: Μπία Ντάβου, Βεατρίκη Σπηλιάδη, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 257) ΝΤΙΟΣ Κώστας, [Γκαλερί] Ειρμός, Μάρτιος-Απρίλιος 1996, κείμ.: Τέτα Μακρή, Κ. Ντίος, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 258) ΞΑΓΟΡΑΡΗΣ, *Μετασχηματισμοί 5*, Αίθουσα Τέχνης Παρατηρητής, 10-29/02/1992, κείμ.: Παντελής Ξαγοράρης, Μιλτιάδης Παπανικολάου, αποσπάσματα κριτικής για το έργο του: Δημ. Α. Φατούρος, Ε. Βακαλό, Gyorgy Kepes (en anglais), Τ. Π. Σπητέρης, Α. Γ. Ξύδης. βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 259) ΞΕΝΑΚΗΣ.- XENAKIS Constantin, Λόλα Νικολάου Art Gallery, 1996 (en grec ; biographie et bibliographie sur l'artiste).
- 260) ΠΑΝΙΑΡΑΣ, *Τα τοπία της Θάλασσας*, Λόλα Νικολάου Art Gallery, Δεκέμβριος 1993, κείμ.: Κ. Ι. Πανιάρας, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 261) ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ.- PAPAΚONSTANTINOY Leda, Λόλα Νικολάου Art Gallery, 20/03-13/04/1996, collaboration avec Peana Tounta Contemporary Art Center (triptyque, sans texte).
- 262) ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ.- PAPASPYROU, Institut Français de Thessalonique, janvier 1992, texte par Emmanuel Mavrommatis (triptyque en grec et en français).
- 263) ΠΑΡΑΛΗΣ Γιώργος, Δήμος Θεσσαλονίκης – Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, Φεβρουάριος 1985, κειμ.: Θεοχάρης Μαναβής (προλ.), Νέλλη Μισιρλή – Δημοσθενοπούλου, Αλεξάνδρα Γουλάκη-Βουτυρά, Αντώνης Κωτίδης, Γερακίνα Μυλωνά, Β. Δημητριάς, Tina Parali (en grec avec une courte introduction sur l'oeuvre de l'artiste en anglais)
- 264) ΠΑΣΤΡΑ.-PASTRA Nausica, Institut Français de Thessalonique, Délégation d'Action Culturelle, février 1989, textes par Otto Hahn, N. Pastra (triptyque en grec et en français).
- 265) ΠΑΣΤΡΑ Ναυσικά, «*Σχέσεις – Ρυθμοί T-E*», Αίθουσα Τέχνης Μύλος, 6-31/10/1995, κειμ.: Χάρης Σαββόπουλος (triptyque, en grec).
- 266) ΠΑΤΡΙΚΑΛΑΚΙΣ Φαίδων, Γκαλερί Λόλα ΝΙΚΟΛΑΟΥ, 03-22/04/1995, επιμ. έκθ – κείμ.: Σάνια Παπά, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).

- 267) ΠΑΤΣΟΓΛΟΥ.- Έλληνες Καλλιτέχνες του Εξωτερικού: *Ο γλύπτης Αριστείδης Πατσόγλου*, Βελλίδειο Πολιτιστικό Κέντρο – Ίδρυμα Ιωάννης και Άννα Βελλίδη, 09/12/1993-08/01/1994, κείμ.: Ευριδίκη Trichon-Μιλσανή, Χρύσανθος Χρήστου. (trityque grand format, en grec)
- 268) ΠΕΝΤΖΙΚΗ Ν.Γ., Αναδρομική έκθεση, Δήμος Θεσσαλονίκης – Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, Δημήτρια ΚΑ΄, 24/10-25/11/1986, ο κατάλογος είναι ανάτυπο (με ελάχιστες προσθήκες) από το βιβλίο του Περικλή Σφυρίδη «Δώδεκα ζωγράφοι της Θεσσαλονίκης» των εκδ. Ι. Ρέκος και ΣΙΑ Ο.Ε., οργάνωση έκθ.: Μ.Παπανικολάου, Περικλής Σφυρίδης, Ντίνος Χριστιανόπουλος (βοήθεια), βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 269) ΠΕΝΤΖΙΚΗΣ Νίκος Γαβριήλ, Έκθεση ζωγραφικής, αίθουσα τέχνης – βιβλιοπωλείο Παρατηρητής, 19/12-07/01/1991, η έκθ. πραγματοποιείται με αφορμή την έκδοση των αναλόγων του Ν.Γ. Πεντζίκη, κείμ. (αναδημοσιεύσεις) : Ν.Γ.Πεντζίκης (απομαγνητοφωνημένη συζήτηση του Περικλή Σφυρίδη), Ελένη Βακαλό, Σοφία Καζάζη, Μ.Παπανικολάου, Γ.Π. Σαββίδης, Τώνης Σπητέρης, Αθηνά Σχινά, Ηλίας Πετρόπουλος, Γιώργος Σεφέρης, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique. Page manuscrite - note de lecture de Polere)
- 270) ΠΡΟΔΡΟΜΙΔΗΣ Άρης, Ο χώρος – Ο χρόνος – Το έργο/ “Teatro del mondo”, Παλιό Αρχαιολογικό Μουσείο (Γενί Τζαμί) – Δήμος Θεσσαλονίκης, 16/03-13/04/1994, κείμ.: Κων/νος Κοσμόπουλος και Κάτια Ζελομοσίδου (προλ.), Χάρης Σαββόπουλος, Δημήτρης Α. Φατούρος, Έφη Στρούζα, Βεατρίκη Σπηλιάδη, βιογραφικό σημείωμα (en grec et en anglais ; note biographique ; texte de Fatouros en grec et en français).
- 271) ΣΟΡΟΓΚΑΣ.- *Η Ζωγραφική του Σ. ΣΟΡΟΓΚΑ (Μιά προσωπική ερμηνεία της οπτικής πραγματικότητας)*, Γκαλερί Ειρμός, 09/11-03/12/1987, κείμ.: Χρύσανθος Χρήστου, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 272) ΣΠΕΡΑΝΤΖΑΣ, Γκαλερί Ειρμός, Νοέμβριος 1995, κείμ.: Ντ. Ηλιοπούλου-Ρογκάν (κείμ. Του 1993), Γιάννης Κοντός, Γ. Κιουρτσάκης, Ε. Βακαλό, επιλ. κείμ. – επιμ. καταλγ.: Γεράσιμος Τόλης, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 273) ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ Γιώργος, [Γκαλερί] Ειρμός, Θεσσαλονίκη 1991, κείμ.: Ηλίας Κουτσούκος (en grec)
- 274) ΣΤΑΜΟΣ Θεόδωρος, *Ζωγραφική 1944-1993*, Δήμος Θεσσαλονίκης – Δημοτική Πινακοθήκη, εκθ. χώρος: Πινακοθήκη Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, Οκτώβριος 1994, στο πλαίσιο των ΚΘ΄ Δημητρίων, προλ.-κείμ.: Κων. Κοσμόπουλος, Αικατερίνη Ζελομοσίδου, Κάτια Κιλεσοπούλου, Χρύσανθος Χρήστου, Μπία Παπαδοπούλου, (αναδημοσίευση του 1912) John Murray, βιογραφικό σημείωμα (en grec et en anglais ; note biographique).
- 275) ΤΕΤΣΗΣ Π., *ακουαρέλες 1991-95*, Γκαλερί Ειρμός, Οκτώβριος 1995, κείμ.: Ελένη Βακαλό, Αντώνης Κωτίδης (en grec).
- 276) ΤΣΕΝΤΕΜΑΪΔΗΣ Τάκης, *Έργα περιόδου 1988-1990*, Γκαλερί Ειρμός, 15/04-04/05/1991, κείμ.: Γιάννης Τσουτσας, Enrico Mascelloni, επιμ.έκθ: Άννα Κάβουρα, βιογραφικό σημείωμα (en grec et en italien ; note biographique)
- 277) ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ-ΓΚΙΚΑΣ Ν., Γκαλερί Ειρμός, Σεπτέμβριος 1994, κείμ.: Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Ιωάννα Προβίδη, Οδ. Ελύτης (ποίημα), Ζωή Καρέλλη (ποίημα), Κώστας Παπαϊωάννου, Μανόλης Χατζηδάκης, Μαρίνος Καλλιγιάς, Ν.Γ. Πεντζίκης, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique).
- 278) CAMBEROQUE.- ANASTENARIA, *Photographies et texte de Charles Camberoque*, Institut Français de Thessalonique, mai 1995, traduit en grec par Nicéphore Terzoglu (en grec et en français).

- 279) DIASCORN Le, François, *Au Mont Athos*, Centre Culturel de la Banque Nationale de la Grèce du Nord / Mission Laïque, avec la collaboration de l'Institut Français de Thessalonique et l'AFAA, 1994, préf. Pavlos Lazaridis, texte : extrait de "L'été grec" de Jacques Lacarrière, éd. Plon, Paris (en grec et en français ; note biographique seulement en français).

B) Expositions collectives (musées – galeries – divers lieux). Classement chronologique.

ATHÈNES

- 280) *Διαδικασίες Συστήματα/Processus Systèmes/Processés Systems*, Athens Art Gallery, February 1976, artistes : Opy Zouni, Michalis Katzourakis, Yannis Michas, Yannis Bouteas, Bia Davou, Pantelis Xagoraris, Nausica Pastra, texte par Emmanuel Mavrommatis, par les artistes eux-mêmes (textes courts – présentation de leur travail) (en grec, anglais, français ; textes et note biographique des artistes en grec et en anglais).
- 281) *Νεορεαλιστικό Κίνημα: Arman, César, Christo, Deschamps, Dufrêne, Hains, Yves Klein, Niki de St. Phalle, Rotella, Spoerri, Tinguely, Villeglé, Zoumboulakis* Galleries, janvier 1978, textes et organisation de l'exposition : Pierre Restany (en grec et en français).
- 282) *Αμερικανική Ζωγραφική: 1900 –1982*, Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών – Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, Αθήνα, 1982, η έκθεση οργανώνεται από την Εθν. Πιν. Σε συνεργασία με το Μουσείο Καλών Τεχνών του Χιούστον σε αντάλλαγμα της έκθεσης της Συλλογής Ν.Π. Γουλανδρή στο Χιούστον, επιμ.: Όλγα Μεντζαφού, εισαγ. - κείμε.: Δ. Παπαστάμος, Μπάρμπαρα Ρόουζ, Τζούντιθ ΜακΚάντλες, Κάριν Μπρέμερ, Τζίλ Φλέηκ, Γκρέης Φόουλερ, μτφρ από τα αγγλικά: Αγγ. Ταμβάκη (en grec).
- 283) *Ματιές στη Σκύρο από τους: Gilles Aillaud, Eduardo Arroyo, Jean Hélicon, Eric Ménétrier, Gaspar Reinhart, Pierre Saxod, Gerard Thalmann*, Γκαλερί Karl Flinker (Παρίσι) – Αίθουσα Τέχνης Αθηνών, 21/10-15/11/1983 ; Présentation par Karl Flinker (en grec et en français).
- 284) *Σύγχρονοι Έλληνες Καλλιτέχνες*, Αίθουσες Τέχνης «Επίπεδα» - συμμετοχή στο 18^ο Συνέδριο της Διεθνούς Ένωσης Κριτικών Τέχνης (Α.Ι.Σ.Α.), Σεπτέμβριος 1984, ζωγράφοι: Βογιατζής, Γαϊτής, Γραμματικόπουλος, Καλογεροπούλου, Σαρακατσιάνος; γλύπτες: Ανδρέου, Ρόκος, Σπητέρη, σημείωμα: Δημήτρη Γραμματικόπουλου, διάφοροι κριτικοί για το έργο των παρουσιαζομένων καλλιτεχνών (en grec et en anglais).
- 285) *Sculptures de Simossi – la Grecque / Peintures de Chaïbia – la Marocaine*, Institut Français d'Athènes et Institut Français de Barcelone, Institut Français d'Athènes, 31-10/19/11/1984, dans le cadre du Colloque «La Femme et la Méditerranée», en collaboration avec la Galerie Polyplano d'Athènes et L'œil de Bœuf de Paris, textes de José Pierre, D.Analis, Pierre Brisset et Corneille (en grec et en français).
- 286) *Il était une fois...par les peintres naïfs Maria Agourou (Paros), Christoforos Drakiotis (Volos), Niki Eleftheriadi (Mytilène)*, Institut Français d'Athènes, 14-31/05/1985, texte de Dora Rogan (triptyque en grec et en français).
- 287) *Γλυπτική '85*, Σύλλογος Ελλήνων Γλυπτών – Δήμος Π. Φαλήρου – Αθήνα Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1985, Πλατεία Ηρώου, Φλοίσβος – Π.

- Φάληρο, χαιρετισμός: Μελίνα Μερκούρη, κείμε.: Μάνος Στεφανίδης, Σύλλογος Γλυπτών (en grec et en anglais).
- 288) *Νέοι Έλληνες Ζωγράφοι – Διαδρομές*, Αθήνα Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 1985/Πινακοθήκη Πιερίδης, ευθύνη επιλογής-οργάνωση-κείμε.: Ντ.Ηλιοπούλου-Ρογκάν, Χρίστος Καράς, Μάνος Στεφανίδης, επιμ. Καταλόγου: Πόπη Τσακίρακη, έκδ.: Υπουργείο Πολιτισμού και Επιστημών, χαιρετισμός: Μελίνα Μερκούρη, κείμενα και των καλλιτεχνών (παρουσίαση της δουλειάς τους). (en grec).
- 289) «4 Femmes – 4 Présences» - Μ. ΚΑΣΣΗ, Π. ΚΥΡΙΑΖΗ, Β. ΜΑΥΡΑΚΑΚΗ, Κ. ΜΕΡΤΖΑΝΗ, Institut Français d’Athènes, Athènes, 15-30/01/1987, texte de Dora Πιορούλου-Rogan (Triptyque en grec et en français).
- 290) *Το εργαστήριο του Κεφαλληνού: Η Σχολή – Οι μαθητές του (αρχική παρουσίαση)*, Γκαλερί Πλειάδες, 21/01-20/02/1987, κείμε. – επιμ.: Εμμανουήλ Μαυρομμάτης, σύντομη παρουσίαση των καλλιτεχνών, καλλιτέχνες: Γιώργης Βαρλάμος, Γιώργος Βελισσαρίδης, Κωνσταντίνος Γραμματόπουλος, Χρίστος Δαγκλής, Τρίς Δρακούλη, Μαριόρα Εξαρχοπούλου, Τηλέμαχος Κάνθος, Βάσω Κατράκη, Τάκης Κατσουλίδης, Λουίζα Μοντεσάντου, Γιώργος Μόσχος, Τόνια Νικολαΐδη, Νικολής, Δημήτρης Παπαγεωργίου, Νότα Σιοτρόπου – Γεωργίου, Α. Τάσσος, Ρένα Τζολάκη. (en grec).
- 291) *Αμερικανική Ξυλογραφία: Αναβίωση και Καινοτομία*, Εθνική Πινακοθήκη – Μουσείο Αλέξανδρου Σούτζου, Αθήνα: Ιανουάριος-Φεβρουάριος 1987/ Βαφοπούλειο πνευματικό Κέντρο Δήμου Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη: Μάρτιος 1987, Οργάνωση Ευρωπαϊκής Τουρνέ από το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χαρακτικής, Πολιτιστική Παρουσίαση των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, κείμε.: Leslie Luebbers-μτφρ από τα αγγλικά: Βιργινία Κώνστα, Κατερίνα Βελώνη-Ποταμιανού, Άννυ Γεωργιτσέα (en grec).
- 292) *Υπέρ-Προϊόν, Hyper-Προϊόν, Hyper-Product: Η Σύγχρονη Ελληνική Τέχνη και η Μεταβιομηχανική Κοινωνία*, JWT / Spot Thompson, Αθήνα, Ιούνιος 1988, κείμε.: Spot Thompson, Χάρης Καμπουρίδης, καλλιτέχνες: Ακριθάκης, Βαρώτσος, Παπασπύρου, Παύλος, Σακελλίων, Τζιώτης, Τότσικας, Τσεκούρα, Φωτόπουλος, Χαραλάμπους (en grec et en anglais ; le texte annoté au crayon noir par Polère)
- 293) *4 Κριτικές Θεωρήσεις: Άννα Καφέτση, Αλέξανδρος Ξύδης, Χάρης Σαββόπουλος, Έφη Στρούζα*, Ιεάνα Τούντα Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, Αθήνα, Οκτώβριος 1988, κείμε.: Ιεάνα Τούντα, Α.Καφέτση, Αλ. Ξύδης, Χ. Σαββόπουλος, Έ. Στρούζα, μτφρ.: Σωκράτης Σεφεριάδης, Dorothy Peaslee Xydis (κείμε. Ξύδη) (η έκθεση εκκίνησης λειτουργίας της γκαλερί). (en grec et en anglais).
- 294) *Ουτοπίες του Πραγματικού: Ζωγραφική*, Galerie Titanium, 1988, κείμε.: Μάνος Στεφανίδης (13/11/1987), καλλιτέχνες: Κώστας Γκιτζίρης, Στέφανος Δασκαλάκης, Εβίτα, Μαριλένα Ζαμπούρα, Ειρήνη Ηλιοπούλου, Έλλη Κελεμενδρή, Σπύρος Κουρσάρης, Θανάσης Μακρής, Μιχάλης Μανουσάκης, Εδουάρδος Σακαγιάν, Νίκος Τρανός, Άννα-Μαρία Τσάκαλη, Μαρία Φιλοπούλου (en grec).
- 295) *Πολιτιστική Γεωμετρία*, Σπίτι της Κύπρου - ΔΕΣΤΕ Ίδρυμα για την Σύγχρονη Τέχνη, 18/01-17/04/1988, επιμελητής: Jeffrey Deitch, πρόλ.: Δάκης Ιωάννου, κείμε.: Jeffrey Deitch, Peter Helley, εγκατάσταση έκθεσης: Haim Steinbach (en grec et en anglais).
- 296) *Cinquantaire de l’Institut Français d’Athènes (1938 – 1988): 22 Artistes Grecs Anciens Boursiers du Gouvernement Français* (Ανδρέου, Αντυρα, Απερghis, Assarghiotaki – Riga, Caravouzis, Coulentianos, Diamandopoulos, Efthymiadou – Riga, Fassianos, Férendinos, Kindyni, Lappas, Makris, Malamos, Milios, Pavlos, Prékas, Rammos, Skyloyannis, Veniéri, Vyzantios, Zongolopoulos), Institut

- Français d'Athènes – Centre Costis Palamas, 19/12/1988-20/01/1989, commissaire de l'exposition : Dora Pliopoulou – Rogan, textes de Jacques Trihoreau, Dora Pliopoulou – Rogan (en grec et en français ; en grec seulement pour le catalogue des œuvres exposées).
- 297) *Tapisseries: Ζουμπουλάκης Πέτρος, Ζούνη Όπη, Καράς Χρίστος, Κοκκινίδης Δημοσθένης, Κούκος Δημήτρης, Μυταράς Δημήτρης, Παπαβασιλείου Πέτρος, Πρέκα Μερόπη, Πρέκας Πάρις, Γεωργιάδης Θόδωρος, Galerie Πολύμορφο, 06/02-15/03/1989, κείμε.: Μπία Παπαδοπούλου, (en grec ; avec invitation au vernissage de l'exposition)*.
- 298) *Révolution: 18 créateurs* (Alexiou Nikos, Charpentier Marc, Filippopoulou Eléni, Gazétopoulou Julia, Kourakis Yannis, Lafer Hamid, Lajot Bernard, Loukopoulos Dimitris, Makris Clio, Papayannis Stavros, Robion Christine, Roka Katia, Samothrakis Yannis, Saurin Gérard, Triandafyllou Costis, Tsalamata Vicky, Zacharioudakis Manolis, Zouni Opi), Institut Français d'Athènes – Bicentenaire de la Révolution Française, 06-30/03/1989, textes des artistes (en grec ou en français, selon la langue des auteurs).
- 299) *Τόπος – Τομές, Σπίτι της Κύπρου - ΔΕΣΤΕ Ίδρυμα για την Σύγχρονη Τέχνη, 3-27/04/1989, επιμ.έκθ.: Χάρης Σαββόπουλος, πρόλ.: Δάκης Ιωάννου, κείμε.: Χ. Σαββόπουλος, επιμ.καταλόγου: Λουκία Κατζουράκη, μτφρ: Σωκράτης Σεφεριάδης (en grec et en anglais ; contient 4 pages photocopiées des notes biographiques des artistes)*
- 300) *Γλυπτές – Πλαστικές Μεταμορφώσεις: επτά νέοι καλλιτέχνες, Δήμος Αθηναίων – Πνευματικό Κέντρο/ Πεζόδρομος Κοραή, Δρώμενα '89/Μάιος Μήνας Εικαστικών, 1989, πρλγ: Σταύρος Ξαρχάκος, Γιάννης Κολοκοτρώνης, καλλιτέχνες: Βενετσάνου, Ταστσιόγλου, Δικέφαλος, Ποκαμισάς, Κουτσουράδης, Μιχαηλίδης, Σαραντοπούλου (en grec).*
- 301) *Το Πνεύμα και το Σώμα: Αθλητισμός και Κίνηση στη Σύγχρονη Ελληνική Τέχνη, Υπουργείο Πολιτισμού – Διεύθυνση Καλών Τεχνών, Ζάππειον Μέγαρον, 15/05/1989, σύλληψης κεντρικής ιδεάς και πραγματοποίηση: Σπύρος Μερκούρης, Επίτροπος έκθ.: Ντόρα Ηλιοπούλου-Ρογκάν, οργάνωση έκθ.: Δ/νση Κλαών Τεχνών ΥΠ.ΠΟ., συνδιοργανωτής: Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, χαιρετισμός: Μελίνα Μερκούρη, πρλ.: Σπ. Μερκούρης, κείμε.: Ν. Χατζηκυριάκος-Γκίκας, Γ. Νικολαΐδης, Ντόρα Ηλιοπούλου-Ρογκάν (η 3^η ενότητα της έκθεσης *Το Πνεύμα και το Σώμα*. Οι άλλες 2 είναι: *Οι Αθλητικοί Αγώνες, κατά την Αρχαιότητα*, στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο και η δεύτερη, *Αναβίωση της Ολυμπιακής Ιδεάς, 19^{ος} – 20^{ος} αιώνας*, στην Εθνική Πινακοθήκη. (En grec et en anglais).*
- 302) *Psychological Abstraction, Σπίτι της Κύπρου - ΔΕΣΤΕ Ίδρυμα για την Σύγχρονη Τέχνη, 18/07-16/09/1989, επιμ.: ΔΕΣΤΕ, πρόλ.: Δάκης Ιωάννου, κείμε.: Jeffrey Deitch, μτφρ: Αθηνά Σχινά, επιμ.καταλόγου: Θόδωρος Αναγνωστόπουλος, Θύμιος Πρεσβύτης (en grec et en anglais).*
- 303) *Bicentenaire de la Révolution Française – 6 + 6, Athènes – Nîmes – Paris, Centre Culturel de la Mairie d'Athènes – Conseil Général de Gard, 1989, artistes : Costis Georgiou, Apostolos Yayannos, Yorgos Golfinos, Thanassis Macris, Yannis Metzikoφ, Thodoros Pantaleon, Michel Calandre, Michel Escudé-Arnéguy, Gérard Moschini, Yves Reynier, Gérard Saurin, Alain Truel, avec la collaboration de la galerie Titanium, textes de Nikos Yatrakos, Gilbert Baumet, Manos Stéfanidis, SKIMAO, 1989 (en grec et en français)*
- 304) *A.I.F., 14 assemblages, bâtiment Kostis Palamas (Athènes), 6-31/7/1989, exposition organisée par le groupe A.I.F. à l'occasion de la commémoration du Bicentenaire de la Révolution Française, placée sous l'égide de l'Institut Français d'Athènes et*

- réalisée avec le concours d'Anika Barbarigos et de Christos Kyriazis – Art Gallery, groupe A.I.F.: Marc Charpentier, Stavros Papayiannis, Stefanos Samios, Yannis Samothrakis (en grec et en français).
- 305) *Κοινά τοπία/Ουτοπία. Τρεις δεκαετίες – Τρεις περιπτώσεις: Καράς- Μυταράς – Θόδωρος*, Αίθουσα Τέχνης Κρεωνίδης, Φεβρουάριος 1990, μια πρόταση της Μαρίας Κοτζαμάνη, κείμενο: Μ. Κοτζαμάνη, Καράς, Μυταράς, Θόδωρος και αναδρομικές κριτικές εκτιμήσεις στο έργο τους (αποσπάσματα). (en grec).
- 306) *Δήμος Λαυρεωτικής - 125 Χρόνια Λαύριο / Πινακοθήκη Πιερίδη – Μεταβιομηχανικό Περιβάλλον*, Αύγουστος 1990, επιμ.έκθ.: Γιάννης Κολοκοτρώνης, Κατερίνα Γκραϊνιά-Παπαδημητρίου, κείμενο: Κων. Πόγκας, Δ. Πιερίδης, Γ. Κολοκοτρώνης, καλλιτέχνες: Βαρώτσος, Βούσουρας, Γαϊτής, Ζογγολόπουλος, Θεοφυλακτόπουλος, Θόδωρος, Κεσσανλής, Λάμπας, Μακρίδης, Μιχαηλίδης, Μπουτέας, Παπακωνσταντίνου, Παούρης, Σαραντοπούλου, Σόρογκας, Τάκης, Τανιμανίδης, Τσόκλης, Φασσιανός, Χρύσσα (dirtyque, en grec).
- 307) *Realismi*, Ιεάνα Τούντα Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης - Giorgio Persano (Torino), 12-28/07/1990 & 3-20/09/1990, επιμ.έκθ.- κείμενο: Cecilia Casorati, μτφρ.:Θόδωρος Στεφανόπουλος, καλλιτέχνες: Barclay, Boutin, Ferrara, Romano, Varotsos, Williams (en grec, anglais, italien).
- 308) *Δημοπρασία έργων τέχνης*, Ελληνοαμερικανική Ένωση – έκθεση έργων 04-14/02/1991 και Πινακοθήκη Πιερίδη – δημοπρασία, 15/02/1991, χαιρετισμοί: Σ.Δ. Πανόπουλος, Όροι Δημοπρασίας (les œuvres vendues sont celles d'artistes Grecs. La vente des œuvres a été organisée par l'Hellenic American Union à la Pinacothèque Pieridès. Notes (crayon papier) sur le catalogue des œuvres par Polère (il a annoté le prix de l'œuvre ou bien si l'œuvre a été retirée. En grec et en anglais).
- 309) *La Jeune Photographie Grecque*, Mois International de la Photographie, Organisation Centre Hellénique de la Photographie, Annexe du Pirée de l'Institut Français d'Athènes, Athènes, Octobre 1991, les photographes choisis parmi 90 jeunes photographes Grecs ayant présenté leur travail au Centre Hellénique de la Photographie : Erieta Attali, Athina Kesaritis, Yiannis Koukourakis, Martha Lymberi, Dimitris Milonas, Vangelis Nikolaou, Tasso Ekonomou, Leonidas Sinanis, Manolis Skoufias, Theofilos Stoupiadis, Pavlos Simeon, Panayiotis Fotiadis, texte par: Stavros Moressopoulos (texte et notes biographiques des photographes, seulement en grec).
- 310) *Έκθεση Ζωγραφικής: Β. Διονυσόπουλος, Κ. Παπανικολάου, Δ. Μπέζας (ακουαρέλες, τέμπερες, κόλλες, παστέλ)*, Καλλιτεχνικό Πνευματικό Κέντρο Ωρα, 07-25/10/1991, κείμενο: Ευγένιος Δ. Ματθιόπουλος, note biographique des artistes en grec et en français, traduction : Isabelle Auriault.
- 311) *Παράλληλο Οδοιπορικό: νέες μορφές 1959 – 1991*, Νέες Μορφές, Αθήνα 1991, κείμενο: Τζούλια Δημακοπούλου (en grec. Exposition organisée à l'occasion de l'ouverture du nouveau lieu d'exposition de la galerie. Il s'agit d'un court itinéraire de la galerie à travers ses artistes. Notes manuscrites de Polère sur le texte).
- 312) *Καλλιτέχνες από τη Βόρεια Ελλάδα – Από τις Δύο Διαστάσεις στο Χώρο, Ζάππειο Μέγαρο*, Όμιλος Ενίσχυσης Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων (ΟΜΕΠΟ) και Μακεδονικό Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, 17/06-17/07/1992, κείμενο: Μαρλένα Γεωργιάδη, Ξ. Σκαρπιά-Χόϊπελ, καλλιτέχνες: Γ. Απότσος, Π. Βασιλειάδης, Μ. Γιανναδάκης, Μ. Γκαρούδης, Β. Δημητράς, Σ. Ζερβόπουλος, Α. Κιλεσόπουλος, Π. Μέντεκ, Γ. Μόκαλης, Ξ. Σαχίνης, Θ. Τζοβαρίδης, Γ. Τσακίρης, Στ. Τσιούμας, Θ. Χονδρός, Αλ. Κατσανή, Ε. Χρυσίδου (en grec ; des numéros de téléphones et

- adresses notés par C. Polère, à côté des noms d'artistes trouvés sur la deuxième de couverture).
- 313) *Energotopes*, Institut Français d'Athènes – AFAA - Peana Tounta Contemporary Art Center, 15/02-12/03/1993, proposition de Démosthène Davvetas, œuvres de Georges Sfikas, Chen Zhen, Marie-Françoise Poutays, Claude Levêque, Georges Rousse, textes de D. Davvetas et Michel Deguy (extraits) (en grec et en français).
- 314) *52 Καλλιτέχνες ζωγραφίζουν για τον Ιό της Κυριακής*, αίθουσα Τέχνης «Αγκάθι», 20/06-2/07/1994, η έκθεση των έργων που εικονογράφησαν τον Ιό της Κυριακής από τον Ιούνιο του 1992 έως το Μάιο του 1994 γίνεται με τη βοήθεια του περιοδικού *Έψιλον* και της *Κυριακάτικης Ελευθεροτυπίας*, τα έσοδα από τις πωλήσεις των έργων θα διατεθούν για τους σκοπούς της *Act-up*, της *Εταιρείας για τα Δικαιώματα των Μειονοτήτων*, της *Κίνησης Υπεράσπισης Πολιτικών και Κοινωνικών Δικαιωμάτων* και της *S.O.S. Ρατσισμός*, κείμε.: «Ο Ιός», Σ. Φυντανίδης, Γ. Βλαστάρης, τα έργα των καλλιτεχνών έχουν επιλεγεί από το σύνολο των εικαστικών εικονογραφήσεων που δημοσιεύτηκαν στον «Ιό της Κυριακής», η έκθεσή τους γίνεται με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 200 Κυριακάτικων «Ιών» (en grec).
- 315) *Art Union Europe*, Zappeion Hall – Macedonian Museum of Contemporary Art – New Castle / Athens – Thessaloniki – Kerkyra, 1994, organisation : Office of the Hellenic Presidency, Macedonian Museum of Contemporary Art, Giorgio Persano : direction, Katerina Koskina : curation, Giuliana Stella : realisation, catalogue ed. : Katerina Koskina, Zoe Kosmidou, Yorgos Tzirtzilakis, trnsl. : Tony Moser, Euripides Perdikaris, Iphigenia Tsingou, texts by : Helen Glykatzi-Ahrweiler, Achille Bonito Oliva, Jan Hoet, Teresa Blanch, Daniel Buren, Bruno Corà, Jaki Irvine, Lucien Kayser, Per Kirkeby, Katerina Koskina, Bart Looftsma, Alexandre Melo, Nicholas Serota, artists: Daniel Buren, Pedro Cabrita Reis, Dorothy Cross, Per Kirkeby, Jannis Kounellis, Joep Van Lieshout, Richard Long, Gerhard Merz, Bertrand Ney, Michelangelo Pistoletto, Susana Solano, Jan Vercruyssen (en grec et en anglais).
- 316) *Νέοι Έλληνες Χαράκτες, 1994-1995*, Εταιρεία Εικαστικών Τεχνών Α.Τάσσοσ, Θεσσαλονίκη – Αθήνα – Βόλος – Καλαμάτα – Κύπρος, 1994-1995, χορηγός: Ιονική Τράπεζα, επιμ. Καταλόγου: Ειρήνη Οράτη, Φιλάνθη Κουλάκου, κείμε.: Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Εικαστικών Τεχνών Α. Τάσσοσ, Ε. Οράτη, Χαράλαμπος Κατσατσίδης (en grec).
- 317) *Portfolio Humour*, Zoumboulakis Galleries, καλλιτέχνες: Διαμαντής Αϊδίνης, Άντζι Καρατζά, Μίλτος Μανέτας, Αντώνης Μιχαηλίδης, Σταύρος Μπονάτσος, Μαρία Παπαδημητρίου, Άγγελος Παπαδημητρίου, Τάσος Παυλόπουλος, οργάνωση: Έμιλυ Τσίγκου (carton d'invitation pour l'inauguration en grec, exposition organisée en 1994, selon l'information tirée de la revue *The Art Magazine*, n° 5, mars 1994).
- 318) *Συνάντηση Σύγχρονης Τέχνης Art Athina 2 '94*, Εκθεσιακό Κέντρο Αθηνών, 10-15/05/1994, Οργάνωση: Πανελλήνιος Σύνδεσμος Αιθουσών Τέχνης, με την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού, προλογ.σημ.: Τζούλια Δημακοπούλου, Κατάλογος Εκθετών, Κατάλογος Καλλιτεχνών, Οι Αίθουσες Τέχνης, άρθρο «Κύπρος 1960-1994: Σύγχρονες Αναζητήσεις» της Ε. Στρούζα. (en grec et en anglais).
- 319) *3^η Έκθεση Έργων των Φοιτητών της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών Αθήνας*, Πολιτιστικό Κέντρο «Μελίνα Μερκούρη», 9-15/01/1995, 3^{ος} Εικαστικός Διαγωνισμός για τους φοιτητές της Α.Σ.Κ.Τ. Αθήνας «Ελεύθερο», που διοργανώνεται από την Heineken Art, κατάλογος 88 έργων που εκτέθηκαν (en grec).

- 320) *Συνάντηση Σύγχρονης Τέχνης Art Athina 3 '95*, Εκθεσιακό Κέντρο Αθηνών, 9-14/05/1995, Οργάνωση: Πανελλήνιος Σύνδεσμος Αιθουσών Τέχνης, με την υποστήριξη του Υπουργείου Πολιτισμού, προλγ.σημ.: Τζούλια Δημακοπούλου, κείμ. Της Μάρθας Χριστόφογλου, Οι Αίθουσες Τέχνης, κείμ. έκθεσης «Η Ισπανική Τέχνη στο Τέλος του 20^{ου} αιώνα. Μορφές από την Ισπανία» της Alicia Murria, Κατάλογος Εκθετών. (en grec et en anglais).
- 321) *Λίτη – Ξένου – Ζάμπουρα*, Art Athina '95 / Art Gallery Έκφραση – Ζήνα Αθανασιάδου (Θεσσαλονίκη), κείμ.: Δημοσθένης Δαββέτας (en grec et en anglais).
- 322) *Περί Πάτρης*, Αθήνα – Σπίτι της Κύπρου: 16/05-6/06/1996, Θεσσαλονίκη – ΒΙΛΚΑ: 24/06-20/08/1996, επιμ.: Μάνος Στεφανίδης, χορηγοί: Ίδρυμα ΔΕΣΤΕ για τη Σύγχρονη Τέχνη, AGF KOSMOS, κείμ.: Μάνος Στεφανίδης, Νίκος Χαραλαμπίδης, Στρατής Δούκας, Κ. Αξελός (αποσπάσματα από το *Στοιχεία Κριτικής της Νεοελληνικής Ιδεολογίας*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1995), μτφρ.: Cox & Solman, Φρύνη Καρζή, καλλιτέχνες: Τ. Βρεττός, Ελένη Γκλίνου, Θεόδουλος Γρηγορίου, Βλ. Κανιάρης, Μαρία Λοϊζίδου, Α. Μιχαηλίδης, Ν. Ναυρίδης, Γ. Ξένος, Ν. Χαραλαμπίδης, Γ. Χαρβαλιάς, Γ. Χατζημιχάλης (en grec et en anglais).
- 323) *Les Messagers - Lithographies. Alekos Fassianos, Vassilis Spérantzias, Miltos Pantelias, Dimitris Frangos, Manolis Charos*, Galerie Astrolavos / Institut Français d'Athènes, 18/05-20/06/1996, texte de Dora Iliopoulou-Rogan (en grec et en français).
- 324) *Ζωγραφική – κατασκευές*, Αίθουσα Τέχνης Αστήρ, 4-30/06/1996, επιμ. Εκδήλ.: Μαριάννα Βελαώρα, καλλιτέχνες: Καλτσίδης Γιώργος, Κυπριανού Αναστασία, Ταντανόζης Δημήτρης, Τσάκαλου Αγλαΐα, Χρηστάκος Γιάννης, κείμ.: ανώνυμο, σύντομα βιογραφικά των καλλιτεχνών (en grec ; notes biographiques courtes des artistes).
- 325) *Ποίηση μέσα από υλικό, φως και κίνηση: Μια έκθεση αντικειμένων τέχνης 26 καλλιτεχνών από την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας*, έκθεση του Ινστιτούτου Εξωτερικών Σχέσεων της Στουτγάρδης στην Εθνική Πινακοθήκη, καλλιτ.επιμ.1973/74: Τόμας Γκροχόβιακ, υπεύθ. Χέρμαν Πόλλιγκ, Βιόλα Ζούλε, Μτφρ.: Αλίκη Σεϊρλή, πρόλ.: Δημ. Παπαστάμος, κείμ.: Τόμας Γκροχόβιακ (en grec).
- 326) *Παραλλαγές σε μαύρο & σε λευκό*, Αίθουσα Τέχνης Κρεωνίδης, περ. 1990 (με βάση τις τελευταίες εκθέσεις των καλλιτεχνών), κείμ.: Ντόρα Ηλιοπούλου – Ρογκάν καλλιτέχνες: Βαλαβανίδης Γιάννης, Γουναρίδης Δανιήλ, Ελευθερίου Λιλή, Καράς Χρίστος, Κάσση Μαριγώ, Λαζόγκας Γιώργος, Μιχαηλίδης Γιάννης, Πανιάρας Κώστας, Παπαγιάννης Θόδωρος, Σόρογκας Σωτήρης (en grec).
- 327) *Konrad Loder, Michail Vassili, Osman, Sifianos: Γλυπτική*, Ιεάνα Τούντα Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, textes de: Efi Strouza, trad. en français par Eugenie Moutsopoulou et Jeanne Roques-Tesson (en grec et en français)

THESSALONIQUE (galeries, municipalité, association des artistes de la Grèce du Nord, etc.)

- 328) *Το περιοδικό «Μακεδονικές Ημέρες» (1932-1939, 1952-1953) – Έκθεση Τευχών και Εκδόσεων*, Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο - Δήμος Θεσσαλονίκης, Δεκέμβριος 1986, επιμ.: Αγλαΐα Κεχαγιά – Λυπουρλή (en grec).
- 329) *Ομάδα Τέχνης 4+ : Ζωγραφική - Κατασκευές*, Αλατζά Ιμαρέτ, Δήμος Θεσσαλονίκης, 27/04-08/05/1988, καλλιτέχνες: Β. Δημητρέας, Β. Κυριάκη, Μ. Κοκκίνου, Ρ.

- Menis, N. Παραλής, έκθεση αφιερωμένη στη Βεατρίκη Σπηλιάδη, κείμε.: Β. Καλφόπουλος, ομάδα Τέχνης 4+ (en grec et en anglais).
- 330) 1987 – 1988: *Πρώτος Ετήσιος Διαγωνισμός*, Ίδρυμα Ιωάννης και Άννα Βελλίδη – Βελλίδειο Πολιτιστικό Κέντρο, Τμήμα Εικαστικών και Εφαρμοσμένων Τεχνών της Σχολής Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 6-29/10/1988, κείμε.: Δημήτρης Κοντός, Βαγγέλης Δημητράς, Τέτα Μακρή (triptyque ; en grec).
- 331) *12 Διδάσκοντες – Σχολή Καλών Τεχνών του Α.Π.Θ.: Γιανναδάκης, Δημητράς, Κατσάγγελος, Κοντός, Κουπέγκος, Κυριαζόπουλος, Κωνσταντινίδης, Μακρή, Μήλιος, Σαχίνης, Φράγκος, Χατζηιωαννίδης*, Δήμος Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη, Οκτώβριος – Νοέμβριος 1989, Δημήτρια ΚΔ', Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο, κείμε.: Κων. Κοσμόπουλος, Δ. Κοντός (en grec. Exposition à l'occasion des 5 ans de la création du Département des Arts Plastiques de l'Université Artistote)
- 332) *6^η Έκθεση Συλλόγου Καλλιτεχνών Εικαστικών Τεχνών Βόρειας Ελλάδας* (ΣΚΕΤΒΕ), Πινακοθήκη Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, Οκτ.-Νοέμ. 1989, Δήμος Θεσσαλονίκης, ΚΑ' Δημήτρια, κείμε.: Κων. Κοσμόπουλος, Μιλτιάδης Παπανικολάου (en grec et en anglais).
- 333) *3 Νέοι Ζωγράφοι: Έφη Χαλυβοπούλου, Κώστας Ντιός, Σταύρος Παναγιωτάκης*, Ίδρυμα Ιωάννης και Άννα Βελλίδη – Βελλίδειο Πολιτιστικό Κέντρο, 12/02-9/03/1991, κείμε.: Αρετή Αδαμοπούλου (triptyque ; en grec).
- 334) *3 Νέοι Ζωγράφοι: Bruno Gratas, Χρυσόστομος Μουσμουλίδης, Ιορδάνης Ρουμελιώτης*, Ίδρυμα Ιωάννης και Άννα Βελλίδη – Βελλίδειο Πολιτιστικό Κέντρο, συνεργασία: Γαλλικό Ινστιτούτο Θεσσαλονίκης, 4-26/05/1993, κείμε. των καλλιτεχνών (en grec ; avec notes de lecture manuscrites de Polère, 1 p.).
- 335) *11^η Έκθεση Συλλόγου Καλλιτεχνών Εικαστικών Τεχνών Βόρειας Ελλάδας* (ΣΚΕΤΒΕ), Πινακοθήκη Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών, 8-30/11/1995, διοργάνωση: Δήμος Θεσσαλονίκης, συνδιοργάνωση: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, Λ' Δημήτρια, κείμε.: Κων. Κοσμόπουλος, Νικόλαος Ταχιάος, Κων. Βαβούσκος, Κων. Δομπούλας, Εύη Μελεζιάδου (en grec).
- 336) *Εικαστικός Περίπατος*, Οκτώβριος-Νοέμβριος 1995, Δήμος Θεσσαλονίκης – Λ' Δημήτρια, κείμε.: Ν. Ταχιάος, Γιώργος Κονταξάκης, συμμετέχουν οι γκαλερί: ΖΜ, Ειρμός, Τερακότα, Art Forum, Ζήνα Αθανασιάδου, Παρατηρητής, Anny Balta, Λόλα Νικολάου, Art Ισαύρων 5, Γκαλερί 111 Part of Project 111 (en grec. Από τον πρόλογο του αντιδημρχ πολιτισμού Ταχιάου, μαθαίνουμε ότι είναι η χρονιά που εγκαινιάζεται ο θεσμός).
- 337) *Ανανεωμένη Βυζαντινή Ζωγραφική*, Gallery Orama, καλλιτέχνες: Ι. Μήτρακας, Α. Vassilev, Υ. Petrov, Ι. Βράνος, V. Petrov, V. Tsenov, κείμε.: Γ. Μήτρακας (en grec. Vers 1994-1995, selon la biographie d'un des artistes).

GRÈCE (autres villes) – CHYPRE

Classement par lieu (graphie en français) et classement chronologique

Expositions individuelles

- 338) SKILOYANNIS, *Toulasidi – Χάρμαινα*, Πνευματικό Κέντρο Δήμου Άμφισσας, 26/08-26/09/1989, texte de Kaberakis Christos et Georges Skiloyannis, note biographique de l'artiste (en grec et en français). (AMPHISSA)
- 339) ΝΙΚΟΣ, *Αναμορφώσεις Τριών Διαστάσεων*, 4^ο Διεθνές Φεστιβάλ Πάτρας, παλιά αποθήκη Μπάρι, 1989, επιμέλεια καταλόγου & έκθεσης : Χάρης Καμπουρίδης, κείμε. και αποσπ.: Giulio Carlo Argan, Pierre Restany, Β. Σπηλιάδη, Έφη Ανδρεάδη, Ε. Βαροπούλου, Σάνια Παπά, Enrico Crispolti, Nikos, Ε. Μαυρομάτης, Μ.

- Λαμπράκη-Πλάκα, Μπία Παπαδοπούλου, Αθηνά Σχινά, Catherine Caforoulos, Χρύσα Ρωμανού, Χάρης Καμπουρίδης, βιογραφικό σημείωμα (en grec et en anglais; avec extraits en italien et en français aussi ; note biographique). (PATRAS)
- 340) TSOCLIS, *Απομεινάρια εμπνεύσεων*, Επίκεντρο – Contemporary Art Center, Patras, 1994, κείμε.: Μαρία Μαραγκού (en grec et en anglais). (PATRAS)
- 341) ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Κώστας, Επίκεντρο – Χώρος Σύγχρονης Τέχνης – Πάτρα, Μάιος 1995, κείμε.: Κώστας Λογαράς, βιογραφικό σημείωμα (en grec ; note biographique). (PATRAS)
- 342) PRASSINOS M.- *Hommage à Mario Prassinos*, Institut Français d'Athènes – Ministère Hellénique de la Culture et des Sciences, en collaboration avec La Direction aux Arts Plastiques du Ministère de la Culture (Paris) et l'Association Française d'Action Artistique (et le concours d'«Air Grèce»), exposition organisée au Palais des Grands Maîtres - Rhodes, 02/06-15/09/1984, extraits du livre de Mario Prassinos «*La Colline Tatouée*», éd. Grasset, 1983, informations sur les textes et les préfaces d'expositions, la filmographie et les expositions personnelles de l'artiste. (polyptique, extraits du livre de Prassinos ; seulement en grec). (RHODES)
- 343) ΘΟΔΩΡΟΣ, *Γλυπτική Ανα-τόπιση/Ανα-ζήτηση*, Δημοτική Πινακοθήκη Ρόδου, 6/09-30/10/1986, κείμε.: Σάββας Καραγιάννης, Θόδωρος, Ηλίας Κόλλιας, Δ. Ευθυμιάτος, Έφη Στρούζα, μτφρ.: Τζων Φίλιπσον (en grec et en anglais ; dédicace en première de couverture : « à Marc Barrault pour notre rencontre, amicalement Théodoros, sculpteur, 20.X.87 ») (RHODES)
- 344) ΣΤΡΑΠΑΤΣΑΚΗ.- STRAPATSAKIS M., «*Rhodes 2.400 ans*», Auberge de France à Rhodes avec la collaboration de l'Institut Français d'Athènes, 12/05-12/06/1993, textes de Nicolaos Condylis et Hélène Skourtou, remerciements : Bernard Lazôts, Nicolao Condilio, Giorgio Passia, μτφρ.: Ελένη Ταμβάκη, με τη χορηγία του περιδικού «*Αρχαιολογία*» (en grec et en français). (RHODES)
- 345) ΓΑΪΤΗΣ Γιάννης, Από τη συλλογή Κώστα Ιωαννίδη – Ερμούπολη '96, αίθουσα Τέχνης “Ερμούπολη”, Ερμούπολη Σύρος – Μουσείο Μαρίκας Κοτοπούλη / Δήμος Ζωγράφου, 1996, κείμε.: Γιάννης Δεκαβάλλας, Μπία Παπαδοπούλου, ανώνυμο (για τη συλλογή Ιωαννίδη) (en grec). (SYROS) :
- 346) DANIL, *Έργα της περιόδου 1960 – 1986*, Diaspro Art Center – Nicosia, Cyprus, 24/04-21/05/1987, textes de Pierre Restany, F. Pasche, Efi Strousa (en grec et en français, en grec et en anglais : texte de Strouza et note biographique de l'artiste seulement en français). (CHYPRE)

Expositions collectives

- 347) *Ασκήσεις Πατριδογνωσίας*, Υπουργείο Πολιτισμού - Εθνική Πινακοθήκη – Παράρτημα Κέρκυρας, 07/03-30/04/1994, επιμ. Έκθ. Και κείμε.: Μάνος Στεφανίδης, επιμ. Καταλόγου και μτφρ.: Λίνα Τσίκουτα, textes de: Marina Lambraki-Plaka, Manos Stéfanidis, artistes présentés : Yannis Metzikof, Christos Bokorros, Giorgos Rorris, Costas Tsoclis, Pantelis Handris (textes et notes biographiques en grec et en français). (CORFOU)
- 348) *Étapes dans la peinture Grecque. De la Collection de Kostas Ioannidis*, Centre Culturel Européen de Delphes, 3-23/07/1993, commissaire de l'exposition : Bia Papadopoulou, organisation : Hélène Goulis, collaboratrice scientifique du C.C.E.D., textes de Evangelos Arabatzis, Constantinos Lefas, Bia Papadopoulou (en grec, en anglais et en français). (DELPHES)
- 349) *Ζωγραφική – Γλυπτική – Χαρακτική: Ζούνη, Καράς, Πράσιнос, Σπεράντζας*, 19/01-28/02/1979, Ποσειδώνιο Art Gallery – έργα σύγχρονης τέχνης, Χανιά, σε

- συνεργασία με την Αίθουσα Τέχνης Πολυπλάνο (Αθήνα), κείμενο: Νίκος Ε. Παπαδάκης και αποσπάσματα από περασμένες εκθέσεις των καλλιτεχνών (en grec) (LA CANÉE)
- 350) *9^η Έκθεση Συλλόγου Καλλιτεχνών Εικαστικών Τεχνών Βόρειας Ελλάδας* (ΣΚΕΤΒΕ), Δημοτική Πινακοθήκη Λάρισας – Μουσείο Γ.Ι. Κατσιόγρα, Λάρισα, Οκτώβριος 1993, κείμενο: Καίτη Τσουκνίκα-Δημητράκου, Εύη Μελεζιάδου (en grec). (LARISSA)
- 351) *Μορφοπλαστικές και Τεχνικές Αναζητήσεις της Ελληνικής Χαρακτικής: 1892 – 1982*, Δημοτική Πινακοθήκη Ρόδου, exposition inaugurée le 19/10/1983, κείμενο-έρευνα: Εμμανουήλ Μαυρομμάτης, περιέχει: Ολοκληρωμένο και συστηματικό κατάλογο των χαρακτηριστικών έργων της Δημοτικής Πινακοθήκης. (en grec). (RHODES)
- 352) *Εισαγωγικά κεφάλαια στη σύγχρονη ελληνική τέχνη. Οι Έλληνες καλλιτέχνες στη Γαλλία. 1960: ύλη και χειρονομία, σύστημα και έννοια. 1980: ιστορικές ανακεφαλαιώσεις*, Δημοτική Πινακοθήκη Ρόδου, έκθεση στα πλαίσια εκδηλώσεων για τη Χάλκη ως νησιού ειρήνης και φιλίας, 05/09-03/10/1985, οργάνωση και επιμέλεια έκθ.: Γενική Γραμματεία Τύπου και Πληροφοριών, σε συνεργασία με τη Δημοτική Πινακοθήκη Ρόδου, κείμενο: Λίτσα Φραράκη, Σάββας Καραγιάννης, Εμμανουήλ Μαυρομμάτης (RHODES)
- 353) *Collection Costas Ioannidis – Peinture Contemporaine Grecque*, Pinacothèque Municipale de Rhodes, 01-31/10/1994, commissaire d'exposition – édition de catalogue – traductions : Lina Tsikouta, textes de Mihalis Balanos, Costas Ioannidis, P. Gravalos, Lina Tsikouta. (en grec et en français). (RHODES)
- 354) *40 Νεοέλληνες Ζωγράφοι από τη Συλλογή Κώστα Ιωαννίδη*, Αίθουσα Τέχνης “Ερμούπολη” – Ερμούπολη, Σύρος, Ερμούπολη '95 και Μουσείο Μαρίκας Κοτοπούλη – Δήμος Ζωγράφου, κείμενο: Γιάννης Δεκαβάλας, Ντόρα Ηλιοπούλου-Ρογκάν, Κώστας Ιωαννίδης (en grec). (SYROS)
- 355) *5^η Έκθεση του Συλλόγου Καλλιτεχνών Εικαστικών Τεχνών Βόρειας Ελλάδας* (ΣΚΕΤΒΕ) / Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος, Απρίλιος 1989, έκθεση αφιερωμένη στη μνήμη του Νίκου Σαχίνη (1^ο πρόεδρου του Συλλόγου), κείμενο: Δ.Σ. του ΣΚΕΤΒΕ, Νέλλη Μισιρλή (en grec) (VOLOS)
- 356) *«Έλληνες Ζωγράφοι του 20^{ου} αιώνα»*. Από τη συλλογή Κώστα Ιωαννίδη, Κέντρο Τέχνης Δήμου Βόλου - Giorgio De Chirico και Δήμος Ζωγράφου – Πνευματικό Κέντρο – Μουσείο Κοτοπούλη, Φεβρουάριος 1993, επιμ.έκθ.: Όλγα Μεντζαφού, κείμενο: Δημήτρης Πιτσιώρης, Φωτεινή Σακκελαρίδου, Όλγα Μεντζαφού - Πολύζου (en grec). (VOLOS).
- 357) *Σύγχρονοι Έλληνες Ζωγράφοι*, Γκαλερί Αργώ (1970-1983) – Αίθουσα Εκθέσεων Τσέρτσιλ Λευκωσία, 15-20/03/1983, καλλιτέχνες: Λάμπρος Άλας, Αντώνης Απέργης, Σπύρος Βασιλείου, Μιχάλης Γεωργιάς, Κωνσταντίνος Γραμματόπουλος, Στέφανος Δασκαλάκης, Δημοσθένης Κοκκινίδης, Μιχάλης Μακρουλάκης, Κώστας Μαλάμος, Γιώργος Μαυροΐδης, Πέτρος (Παπαβασιλείου), Θωμάς Παπαδοπεράκης, Πάρις Πρέκας, Γιάννης Τσαρούχης, Νίκος Χατζηκυριάκος – Γκίκας (CHYPRE)
- 358) *7 Έλληνες Καλλιτέχνες: Ένα Νέο Ταξίδι*, Λευκωσία – Πόρτα της Αμμοχώστου, 5-28/12/1983, Διοργανωτές: Δήμος Λευκωσίας, Ίδρυμα ΔΕΣΤΕ, Πινακοθήκη Δημήτρη Ζ. Περίδη, καλλιτέχνες: Διοχάντη, Μπία Ντάβου, Δημήτρης Αληθινός, Λήδα Παπακωνσταντίνου, Ρένα Παπασπύρου, Κώστας Βαρώτσος, Τότσικας, προλγ. Σημ.: Λέλλος Δημητριάδης, κείμενο: Έφη Στρούζα (en grec et en anglais) (CHYPRE)

ARTISTES GRECS/ COLLECTIONS PRÉSENTÉES À L'ÉTRANGER

Expositions individuelles

- 359) CANIARIS Vlassis, Grecia – XXXXIII Biennale di Venezia, 1988, Υπουργείο Πολιτισμού – Δ/ση Καλών Τεχνών, Επίτροπος της Ελλάδας: Εμμανουήλ Μαυρομμάτης, διάφορα αποσπάσματα κριτικών
- 360) CHRISTOFOROU, Centre National des Arts Plastiques, 30/04-30/05/1985, textes de Gérald Gassiot-Talabot, Jean-Luc Chalumeau, Gérard Xuriguera. (en français).
- 361) CHRYSSA, *Œuvres récentes*, Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris, 30/05-07/10/1979, commissaire de l'exposition Patrice Bachelard (conservateur), préf. Jacques Lassaing, texte Pierre Restany (en français).
- 362) FOTIS (Chatziioannidis), *Bronzen zeichnungen*, Galerie Hans Balach, Hamburg, 1982, textes de Hans Barlach, Ulrich Gertz (en allemand et en anglais)
- 363) GALANIS.- Hommage à Demetrius GALANIS, Musée de Montmartre, organisé par le Centre Culturel Hellénique, 1/06-18/09/1976, textes de André Malraux, Claude Charpentier, J.-P. Crespelle, Decaris (en français).
- 364) GRAMMATICOPOULOS Y., *Peintures et dessins*, Galerie de l'Université, 16/11-8/12/1971 (texte anonyme, probablement de l'artiste. En français).
- 365) GRAMMATICOPOULOS Yannis, « *Cosmographies et Cosmogrammes* », Galerie de l'Université, 6-30/11/1979 (triptyque, texte de l'artiste, en français). & Extrait de *Cimaise* n° 144 sous le titre «*Yannis Grammaticopoulos*», texte de Paul Gauthier en français et en anglais.
- 366) KALFAS Christos, «*et ainsi fleurit la pensée*», Galerie Caillard/Paris – Géo Gyselink/Kortrijk [Belgique], M.D.J. Neuchâtel [Suisse], 1994, textes de Sydney Picasso, Philippe Blaizot (en français) & une carte de son exposition à la galerie Λόλα Νικολάου de Thessalonique, en mai-juin 1996 (en grec)
- 367) KATZOURAKIS Michalis, Galerie Denise René Paris-Beaubourg, mars 1979, texte d'Emmanuel Mavrommatis (triptyque, en français)
- 368) KESSANLIS Nikos, Biennale di Venezia 1988 – Grecia, Υπουργείο Πολιτισμού – Δ/ση Καλών Τεχνών, διάφορα αποσπάσματα κριτικών (en grec, italien et anglais)
- 369) LAPPAS George, *Dice Works – an installation*, Tramway, Glasgow 1990, texts by : Tzannis Tzanetakis, Tessa Jackson-Nicola White (en anglais ; installation faite dans le cadre de Glasgow - Capitale Européenne en 1990).
- 370) LOGOTHETIS Stathis, *Die Farbe Rot: Bildobjekte, Tücher, 1963 – 1985*, galerie Satire (Heidelberg), 01/03-08/04/1990, courte notice biographique et liste des oeuvres en allemand ; texte de l'artiste sur son travail (en allemand).
- 371) ΜΙΤΡΑΚΑΣ.- ΜΙΤΡΑΚΑΣ ЯНИС, МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ИЕЛОЖБЕНА ЗАЛА, СРЕДЕЦ, ΜΑΡΤ 1995, textes par: ΝΙΚΟΣ ΖΙΑС, ΚΑΡΑЯΝИС, ΚΙΡ. ΔΙΜΙΤЦАС, ΑΛΕКСАНДΡΟΣ ΚСИДИС, ΕΛΕΝΙ ΣΠΑΝΠΥΛΥ, ΓΕΟΡΓΟΣ ΣΚΑΜΒΑΡΔΟΝΙС (exposition de Mitrakas, textes par: Alexandre Xydis, Yioryos Skampardonis, et autres. Organisation : Ministère de la Culture de Bulgarie, mars 1995. Catalogue à quatre plis, texte en bulgare)
- 372) ΡΑΡΑΦΙΛΙΠΠΟΥ Aimilia, XXI International Biennale of São Paulo, Greek presentation : The Department of Visual Arts, Direction of Fine Arts, Ministry of Culture, commissioner & text : Maria Marangou (en grec, portugais et anglais).
- 373) PASTRA Nausica, *Analogiques*, Galerie Denise René Paris, 1976 (vers novembre), textes de Bernard Lamarche-Vadel, Nausica Pastra (en français).

- 374) PASTRA Nausica, Galerie Denise René Paris-Beaubourg, janvier 1979, texte de Bernard Lamarche-Vadel (triptyque, en français).
- 375) PASTRA Nausica, *Analogiques 1 & 2, 1968 – 1980*, Wiener Secession, 26/03-30/04/1980, Wien, texte de N. Pastra (en allemand).
- 376) PETROS, *carte 1992-1994*, Arte Borgogna – Milano, Giugno-Luglio 1994, texts by : Gianni Schubert, transl. : Howard Rodger MacLean (en italien et en anglais).
- 377) ROMANOS Chryssa, XXII Biennale de Saô Paulo, 1994, Greek presentation : The Department of Visual Arts, Division of Fine Arts, Ministry of Culture, Commissioner of Greece & text: Athina Schina (en grec et en anglais).
- 378) SKILOYANNIS, Galerie François Majault (Paris), 1991, textes de Fr. Majault, Elodie Vitale (en français).
- 379) SOROGAS Sotiris, *La morte del Dio*, a cura di Giuliano Serafini, Rossi & Spera Editori, maggio 1988, text by : Giuliano Serafini, trad.: Patrizia Veroli (en italien et en anglais).
- 380) TSINGOS, Musée national d'art moderne - Centre Georges Pompidou, 24/09-17/11/1980, commissaire : Claude Schweisguth, assistée par Catherine Wacogne, préf. Pontus Hulten, textes de Pierre Restany, Michel Ragon, Dimitris A.Fatouros, André Verdet, Hélène Vacalo, extraits – textes repris – notices : Colette Audry, Charles Estienne, Julien Alvard, Iris Clert (Iris Clert: *Iris-Time, l'Artventure*, Paris, Denoël, 1978), A.Fassianos, Danil, Miotte, Analis, Molfessis, Jean Dupuy, Pierrakos, Pâris G. Parabeis.
- 381) TSOCLIS (Costas), *L'Arche*, Parc Tournay – Solvay, Bruxelles, Fondation Européenne pour la Sculpture, exposition organisée sous l'égide du Ministre grec de la Culture, 1994, textes de Costas Tsoclis, Manos Stephanidis (en grec et en français, texte de Stephanidis en anglais, traduit par John Leatham).
- 382) VORDONI Erietta, *Autels Au Dieu Inconnu*, galerie Lavignes-Bastille, 1991, préf. de Jean-Luc Chalumeau (en français et en anglais).
- 383) ZOUNI Opy, Galerie Samy Kinge Paris, exposition réalisée avec la collaboration d'Alexandre Ioals, octobre 1984, texte de Eurydice Trichon-Milsani, diptyque accompagné d'un ouvrage : «Opy Zouni : Texture – Illusion» éd. Alexander Ioals, 1984, et d'un extrait de texte d'Opy Zouni (en français, le livre est en anglais avec deux extraits en français et en allemand).
- 384) ZOUNI Opy, Galerie Peter Noser, Zürich, 1985, texte de Katherina Vatsella (diptyque, en allemand).
- 385) ZOUNI Opy, «*Ordo ab Chao*», Galerie J. & J. Donguy, 1-26/02/1994 (carton d'invitation au vernissage ; en français).

Expositions collectives

- 386) *Peintres et Sculpteurs Grecs de Paris*, Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris, 10/01-04/02/1962, préf. Georges Mourélos, brèves notices biographiques sur les artistes. Artistes qui ont participé : *Peintres* – Angelopoulos, Calliyannis, Caloutsis, Caniaris, Caras, Christoforou, Condos, Constantinidi, Danil, Fotiou, Gaitis, Goumaridis, Grammaticopoulos, Karahalios, Kriezi, Macris, Maïpas, Maltezos, Markellos, Molfessis, Nikos, Parlavantzas, Pavlos, Pierrakos, Prassinis, Sperantzas, Stephopoulos, Touyas, Tsamis, Tsaras, Tsoclis, Vafiadis, Voyatzis, Xenakis. *Sculpteurs* – Andréou, Armacolas, Carahalios, Coulentianos, Liberaki, Liopirakis, Mylona, Pavlidès, Philolaos, Raftopoulou, Sklavos, Theo P. (en français).
- 387) *An exhibition of Greek Art Today: to commemorate the 150th Anniversary of Greek Independence*, Upper Grosvenor Galleries (London), 24/03-08/04/1971 et English

- Speaking Union (Edinburgh), 06-22/05/1971, exhibition held under the patronage of His Excellency the Greek Ambassador, text by : Andreas Ioannou, Sir Charles Wheeler, Artistes participants : Painters – E. Boulgoura, N. Chronopoulos, Thalia Cleopa, G.Derpapas, Th. Fanourakis, A. Georgiades, A. Guinis, G. Ioannou, E. Kanakakis, R. Kopsidis, I. Lagana, Th. Lazaris, K. Marangopoulou, J. Papadaki, G. Paralís, N. Pentzikis, M. Pop, P. Prekas ; Graveurs : C. Grammatopoulos, Y. Papadakis, N. Siotropou, G. Velissarides ; Sculpteurs : G. Georgiou, V. Kapadais, An. Karahalios, E. Moustakas, N. Perantinos. (en anglais).
- 388) *Eight Artists, Eight Attitudes, Eight Greeks: Stephen Antonakos, Vlassis Caniaris, Chryssa, Jannis Kounellis, Pavlos, Lucas Samaras, Takis, Costas Tsoclis*, Institute of Contemporary Arts – London, 05/11-04/12/1975, catalogue edited : Christos M. Joachimides & Norman Rosenthal, pref. Norman Rosenthal, C. M. Joachimides, notices biographiques et liste des œuvres des artistes, textes complémentaires de Lucas Samaras et Takis (en anglais).
- 389) *Four painters of 20th century Greece*: Theophilos, Kontoglou, Ghika, Tsarouchis, Wildenstein/ London, The Greek Month in London, 6/11-5/12/1975, tatalogue sold in aid of The National Trust for Greece, forward : Robin Fedden, texts by Christos M. Joachimides & Norman Rosenthal, Nicos Hadjinicolaou (en anglais).
- 390) *Seize Artistes Grecs Contemporains. Autour de la Biennale de Paris, 1982* Centre Culturel Hellénique – Maison de la Grèce, 04-14/10/1982, commissaire : Emmanuel Mavrommatis, textes du comité : Vassia Karkayannis-Karabelias, Aritstes qui ont participé : Aris Georgiou, Irène Gonou, Stavros Ioannou, Maria Klonaris – Katernia Thomadaki, Stelios Koupegos, Georges Lappas, Nakis Panagiotidès, Dimitris Pantazidis, Manolis Polymeris, Aris Prodromidis, Thanassis Totsikas, Ersi Venetsianou, Costas Vrouvas, Nakis Tastsoglou, Xanthipos Vyssios (en français).
- 391) *La Rue. Dix Peintres Contemporains: Eleftheriou, Ersi, Fokas, Kanellis, Kottis, Nicoedemou, Samios, Siamou, Skiloyannis, Venieri*, Centre Culturel Hellénique, à la Salle Polyvalente de la Roquette (XIe arr.), 06-23/05/1987, commissaire Eurydice Trichon-Milsani, assistée par Aphrodite Phan, Chrissi Germidis, texte de Eurydice Trichon-Milsani, courtes notices biographiques des artistes. (en français).
- 392) *Papaconstantinou – Teskoura: two Greek Women Artists in the Biennale of São Paulo*, XX International Bienal de São Paulo, 14/10-10/12/1989, Greek presentation : Ministry of Culture – Departement of Fine Arts, commissioner of Greece & text : Anna Kafetsi (en portugais, anglais et grec ; notices biographiques en anglais).
- 393) *Vers un Nouvel Humanisme : Jeunes peintres Grecs à Paris*, Espace des Esselières (Villejuif), 10-23/03/1990, textes de Marina Lambraki-Plaka (en français).
- 394) *La Sculpture Grecque Contemporaine*, Maison de l'Architecture, 21/05-20/06/1991, exposition organisée par l'Association des Sculpteurs Grecs, sous l'égide du Centre Culturel Hellénique, avec le concours du Ministère grec de la culture, du Centre Culturel Hellénique, de la banque Nationale de Grèce, de la S.A. Dionissomarbre, textes revus et corrigés par Mme Trichon-Milsani Eurydice et M. Lang Dimitris, textes de Hélène Ahrweiler, Jean-Claude Ribaut, Eurydice Trichon-Milsani ; courtes notices biographiques des artistes qui y ont participé. (en français).
- 395) *Dialogues: Exposition des Artistes de la Collection de l'Institut Français de Thessalonique*, Palais d'Iéna, janvier 1993, exposition réalisée à l'occasion du 90e anniversaire de la Mission Laïque Française, commissaire artistique de l'exposition : Emmanuel Mavrommatis, textes de Gérard Chomier, Emmanuel Mavrommatis, adaptation française : Bernard Dumont (en grec et en français)
- 396) *Gravures Helléniques Contemporaines*, Korschhaus Beim Engel, Luxembourg / Chambre des Arts Plastiques de Grèce, préf. Le Conseil d'Administration de la

- Chambre des Arts Plastiques de Grèce, 1994, trad.en français : Jeanne Roques-Tesson, trad. en allem. : Nikos Georgiakodis (en français et en allemand)
- 397) *Μεσογειακές Συναντήσεις – Ντουμπρόβνικ 1995*, Ελληνική Δημοκρατία – Υπουργείο Πολιτισμού – Μουσείο Βορρέ, καλλιτέχνες: Άγγελος Αντωνόπουλος, Γιάννης Κόττης, Μίνα Παπαθεοδώρου-Βαλυράκη, Σταύρος Τσικουδάκης, Νίκος Φρατζόλας, χαιρετισμοί: Θ. Μικρούτσικος, Ευαγ. Πασσιάς, Ίων Βορρές, μτφρ.: Τάκης Ασημακόπουλος (en grec et en anglais). (DUBROVNIK).
- 398) *10 Greek Artists*, Hellenic Ministry of Culture and Sciences, Tessed County Borough Council Middlesborough Art Gallery (London) , texte de D. Papastamos, courtes notices biographiques sur les artistes qui y ont participé. Artistes : Peintres – Graveurs : I. Argyropoulou, G. Voyiatzis, T. Cleopa, T. Manolides, M. Spentza, G. Kangaras, A. Papadakis, A. Droungas ; Sculpteurs : G. Calakalas, T. Chrysohoides ; catalogue non daté (vers 1974?) (en anglais)

CATALOGUES DE COLLECTIONS (PUBLIQUES ET PRIVÉES)

Classement alphabétique par nom de collection (graphie en grec)

- 399) ΒΟΡΡΕΣ.- The Vorres Museum, 1982, (consultant architect : Michael Photiades, Building Contractor : Stamatis Thiraios, Superintendent : Sotiris Gliatis); texts by Ian Vorres, Dimitris Papastamos, Frantzis K. Frantzeskakis, list of artists represented in the museum (en anglais).
- 400) ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ.- Δημοτική Βιβλιοθήκη Αγίας Παρασκευής «Αλέκος Κοντόπουλος», Δήμος Αγίας Παρασκευής, Σεπτέμβριος 1994,
- 401) ΚΟΥΒΟΥΤΣΑΚΗΣ.- Οδηγός Πινακοθήκης Κουβουτσάκη, Αθήνα, Ιανουάριος 1996, κείμε.: Παναγιώτης Κουβουτσάκης (en grec et en anglais ; commentaire [de Polère] sur le bâtiment et la collection de la pinacothèque, sur post-it).
- 402) ΦΡΥΣΣΙΡΑΣ.- The Vlassis Frissiras Collection of Contemporary Greek Paintings. A Catalogue of one hundred and thirty paintings by thirty Greek Artists, forward: Marina Lambraki-Plaka, Gérald Xuriguera, Gulliano Serafini, Takis Mavrotas, 1993 (en grec, anglais, français.)

DIVERS

- 403) *2ème Croisière d'Art Contemporain, à bord du MTS ODYSSEUS*, France – Espagne – Italie, 17-25/05/1991, Epirotiki Lines. (Brochure)
- 404) *Les Maudits Magnifiques: exposition de masques et costumes fantastiques*, 21-28/03/1987, présentée en première au Centre Culturel Georges Brassens (Arvillé), 2nd Festival de Théâtre Masque, pochette petit format – extraits de presse, l'exposition depuis a été itinérante (1988, 1989, 1990) (en français)
- 405) ΣΑΡΑΝΤΑΡΗΣ Γιώργος, *Ποιήματα (Ελληνική Περίοδος 1931-1940)*, τόμος Γ' 1933-1935, παρουσίαση-εισαγ.-επιμ.-σχόλια-σημ.: Γιώργος Γ. Μαρινάκης, εκδ. Gutenberg, Αθήνα, 1987.

REVUES - JOURNAUX

- 406) *Άτυπον*, τχ.3, Νοέμβριος 1995, ιδιοκτησία: Κύνθια Α.Ε., εκδ.: Κώστας Καρτελιάς, Καλλιτεχνικός υπεύθ τχ.: Όπυ Ζούνη (en grec)
- 407) *ARTI, Η τέχνη σήμερα*, Δίμηνο περιοδικό τέχνης, εκδ. - δ/ντης: Αντώνης Μπουλούτζας, τεύχη: 1 – Σεπτ./Οκτώβ. 1990, 3 – Ιαν./Φεβρ. 1991, 4 – Μάρτ./Απρ. 1991, 10 - Μάιος/Ιουν./Ιουλ. 1992, 13 – Ιαν./Φεβρ. 1993, 15 – Μάιος/Ιουν./Ιουλ.

- 1993, 18 – Ιαν./Φεβρ. 1994, 19 - Μαρτ./Απρ. 1994, 21 – Αυγ./Σεπτ./Οκτ. 1994, 27 – Νοεμ./Δεκ. 1995 (devient ARTI International) (en grec et en anglais, 10 numéros au total)
- 408) *Cahiers du Triangle*, Thessalonique – Grèce. Edition trilingue publiée par l’Institut Français de Thessalonique, la banque Franco-Hellénique, Grèce / l’École des Beaux-arts de Saint-Etienne, France / Comune di Bologna, Italie. Pour les n° 2 et 3 (mai 1992 pour les deux numéros), directeurs de la publication : Adriano Baccileri (Bologna), Gilbert Béranger (IFT), Jacques Bonnaval (Directeur École des Beaux-arts de St-Etienne) et pour les n° 9 et 10 (mai 1994 pour les deux numéros) : directeur de l’édition : Emmanuel Mavrommatis. N° consacrés aux artistes suivants : 2 – Yannis Fokas, 3 – Nausica Pastra, 9 – Matina Stavropoulou, 10 – Antonis Kellis
- 409) *Εικαστικά*, Περιοδική Έκδοση Τέχνης, Μάιος 1984, έτος 3^ο, αριθ. Τχ. 29, ιδιοκτησία – εκδ.: Εικαστικά ΕΠΕ, Δ/ντης: Αντώνης Μπουλούτζας, Καλλιτεχνική δ/νση: Τασία Κοσμοπούλου (en grec)
- 410) *Zygos: annual edition on the Hellenic fine arts*, published by Zygos Ltd., Athens, editor: Ion F. Frantzeskakis, numbers: vol. I - 1982, vol. II – 1983, vol. III-1984, vol. IV – 1985 (en anglais)
- 411) *Κόσκινο*, εξάμηνο καλλιτεχνικό παράρτημα της «Διαγωνίου» - επιλογή από έργα ζωγραφικής που παρουσιάστηκαν στη Μικρή Πινακοθήκη «Διαγώνιος», νούμερα: 1-5, χρονιές: 1974-1976, εκδότης: Ντίνος Χριστιανόπουλος, γραφική επιμ.: Κάρλος Τσίζεκ, τιμή τεύχους: 25 δρχ. Από το νούμε. 5: Με την έκθεση του Ζαμπέτογλου έληξε (στις 27 Νοεμβρίου) η πρώτη περίοδος της Μικρής Πινακοθήκης, και στις 20 Δεκεμβρίου άρχισε η δεύτερη περίοδος στη νέα αίθουσα (γραφείο της ίδιας οικοδομής και του ίδιου ορόφου). Μαζί με τη λήξη της πρώτης περιόδου, που συμπίπτει και με το τέλος της τρίτης περιόδου του περιοδικού «Διαγώνιος», κλείνει – με το τεύχος αυτό – και η έκδοση του «Κόσκινο». La revue est complète (en grec).
- 412) *The Art Magazine*; μηνιαίο περιοδικό τέχνης των εκδόσεων Λυμπέρη Α.Ε. (εκδίδονται 11 τεύχη ετησίως), εκδ.-δ/ντης: Δέσποινα Βαϊοπούλου, τεύχη: 4 – Φεβρ. 1994, 5 – Μάρτιος 1994. (en grec et en anglais).
- 413) *Επτά Ημέρες της Καθημερινής*, Κυριακή 2 Απριλίου 1995, «Η άγνωστη Δημοτική Πινακοθήκη».
- 414) *Οδηγός Gallery Guide*, “Greek Art Summer”, Καλοκαίρι 1990, εκδ. Γιώργος Ζυμαράκης, δ/ντης Καλλιόπη Βολάκη.